നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾകടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻവേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവ്വഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ഇന്ത്യൻ യൂണിയനും മറ്റൊരാളും

v.

ലീഗൽ റെപ്രസെന്റേറ്റീവ്സ് മുഖേന എസ്. നരസിംഹലു നായിഡുവും (നിര്യാതൻ) മറ്റുള്ളവരും

(സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 2049/2013)

ഓഗസ്റ്റ് 27, 2021

[ജസ്റ്റിസ് സഞ്ജയ് കിഷൻ കൗൾ, ജസ്റ്റിസ് ഹേമന്ത് ഗുപ്ത]

ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ലാൻഡ് ഗ്രാബിംഗ് (പ്രൊഹിബിഷൻ) ആക്ട്, വകുപ്പുകൾ 2(ഡി), 8 – ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റ്സ് ആക്ട്, 1895 – വകുപ്പ് 2 –രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1908 – വകുപ്പ് 17– എതിർകക്ഷി– അപേക്ഷകരുടെ കേസ് അനുസരിച്ച് അവരുടെ പിതാവ് 'എസ്.എ.' എന്ന വ്യക്തിയിൽ നിന്ന് 2 ഏക്കർ 27 ഗുണ്ട ഭൂമി വാങ്ങി, അയാൾ കൈവശാവകാശം നേടുകയും ചെയ്തു– പിതാവ് വാങ്ങിയ ആകെ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനായി കുറച്ചുഭാഗം എടുത്തിരുന്നു– പിതാവ് 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി വിറ്റുവെന്നും, എന്നാൽ ശേഷിക്കുന്ന 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് കൈവശം വെച്ചെന്നും പറയുന്നു – പിതാവ് വിറ്റ ഭൂമിയിൽ (4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ്) മിലിട്ടറി കോൺട്രാക്ട് കമ്മിറ്റി ഷെഡുകൾ നിർമ്മിക്കാൻ തുടങ്ങി – പ്രസ്തുത ഭൂമി വാങ്ങിയയാൾ ഇന്ത്യൻ യൂണിയനെതിരെ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തു, അതിൽ എതിർകക്ഷിയും കക്ഷിയായി ചേർക്കപ്പെട്ടു– ആദ്യ കേസിൽ വാങ്ങിയവർക്ക് അനുകൂലമായി വിധി വന്നു, അവരെ ഉടമകളായി പ്രഖ്യാപിച്ചു– എതിർകക്ഷികൾ നിയമപരമായ അവകാശികൾ എന്ന നിലയിൽ, 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ കൈയടക്കി എന്ന് ആരോപിച്ച് ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 8 പ്രകാരം ഒരു അപേക്ഷ ഫയൽ ചെയ്തു. വാങ്ങിയവർക്ക് അനുകൂലമായുള്ള ആദ്യ കേസിന്റെ വിധിയെ അവർ ആശ്രയിച്ചു– ആദ്യ കേസിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ ഇന്ത്യൻ യൂണിയനെ ബാധിക്കുമെന്ന് ട്രിബ്യൂണൽ വിധിച്ചു, തുടർന്ന് അപേക്ഷകൾ അനുവദിച്ചു– ഹൈക്കോടതി ട്രിബ്യൂണലിന്റെ തീരുമാനം ശരിവെച്ചു. സുപ്രീം കോടതിക്ക് മുന്നിൽ തീരുമാനിക്കപ്പെടേണ്ട ചോദ്യങ്ങൾ (i) ഹൈക്കോടതി ശരിവെച്ച ആദ്യ കേസിന്റെ ഉത്തരവ്, റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ (res judicata) ആയി നിലനിൽക്കുമോ? (ii) അപ്പീൽവാദികൾക്ക് പ്രസ്തുത ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? (III) ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 2(ഡി) പ്രകാരം അപ്പീൽവാദി ഒരു ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരനാണോ? വിധിച്ചു: ആദ്യ കേസ് അതേ കക്ഷികൾ തമ്മിലാണെങ്കിലും, അതിന്റെ വിഷയം വ്യത്യസ്തമാണ്– ആദ്യ കേസിലെ വിഷയം 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡിൽ

ഒതുങ്ങിയിരുന്നതിനാൽ, ആ ഭാഗത്തിന് മാത്രമേ വിധി ബാധകമാകൂ - വിശദീകരണം IV അനുസരിച്ച്, ഒരു പിൽക്കാല കേസിൽ വാദിക്ക് കൺസ്ട്രക്റ്റീവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ബാധകമല്ല കാരണം അത് രണ്ടാമത്തെ കേസിൽ വാദിക്ക് ബാധകമാണ്- ആദ്യ കേസിൽ അപ്പീൽവാദികൾ വാദികളുടെ അവകാശവാദം ആ കേസിലെ വിഷയത്തെ മാത്രം ബാധിക്കുന്നതാണെന്ന് വാദിച്ചു നിഷേധിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ, ആദ്യ കേസിലെ വിധി പിൽക്കാല കാര്യങ്ങളിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയായി നിലനിൽക്കില്ല- പ്രസ്തുത ഭൂമി സർക്കാരിൽ നിന്ന് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടതിനാൽ, 1908-ലെ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 17, അല്ലെങ്കിൽ 1895-ലെ ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റ്സ് ആക്ട് എന്നിവ പ്രകാരം അതിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല- 1500 ഏക്കറും 24 ഗുണ്ടയും ഭൂമി ഇന്ത്യൻ യൂണിയന് കൈമാറ്റം ചെയ്തപ്പോൾ 1958 മാർച്ച് 19-ലെ കത്ത് ആ കൈമാറ്റം പൂർത്തിയാക്കി- അപ്പീൽവാദികൾ 1500 ഏക്കറും 24 ഗുണ്ടയും കൈവശം വെച്ചു, 2 ഏക്കറും 20 ഗുണ്ടയും ഭൂമിയുടെ ഭാഗമായ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് നഷ്ടപ്പെട്ടെങ്കിലും, അത് 2 ഏക്കറും 20 ഗുണ്ടയും ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം മുഴുവനായി നഷ്ടപ്പെടുന്നതിന് കാരണമാകില്ല- കൂടാതെ, ഒരു പൊതു രേഖയായ മിലിട്ടറി ലാൻഡ് രജിസ്റ്റർ (എവിഡൻസ് ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 74) അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം ഉണ്ടെന്ന് കാണിക്കുന്നു- അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദികൾ ഭൂമിയുടെ ഉടമകളാണ്, അവർ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരല്ല.

അപ്പീൽ തീർപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് കോടതി

വിധിച്ചു : 1. ഈ അപ്പീലുകളിൽ താഴെ പറയുന്ന വിഷയങ്ങൾ തീരുമാനിക്കേണ്ടതുണ്ട്: (i) ഹൈക്കോടതി ശരിവെച്ച വാദി ഫയൽ ചെയ്ത ആദ്യ കേസിന്റെ ഉത്തരവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയായി നിലനിൽക്കുമോ?; (ii) അപ്പീൽവാദികൾക്ക് പ്രസ്തുത ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?; (iii) ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 2(ഡി) പ്രകാരം അപ്പീൽവാദി ഒരു ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരനാണോ? [ഖണ്ഡിക 24][1226- c d]

2. അപേക്ഷകർ പ്രധാനമായും അപ്പീൽവാദികളിൽ നിന്ന് കൈവശാവകാശം ആവശ്യപ്പെട്ടത് 1965 ഏപ്രിൽ 14-ന് വാദികൾ ഫയൽ ചെയ്ത കേസിലെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആണ്, അതിൽ വാദികൾ അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് ഭൂമി വാങ്ങിയതായി പറയുന്നു. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് ഭൂമി വാങ്ങിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വാദികൾ ഉടമകളാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയതിനാൽ, ആ കേസിൽ തീരുമാനിച്ച ഉടമസ്ഥാവകാശ

വിഷയം റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയായി നിലനിൽക്കുമെന്ന് അപേക്ഷകർ വാദിച്ചു. അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദികൾ ഭൂമിയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശമില്ലാത്ത ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരാണെന്നും അവർ വാദിച്ചു. വാദികൾ അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി വാങ്ങിയെന്നും, ശേഷിക്കുന്ന 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് അപേക്ഷകർ കൈവശം വെച്ചെന്നും വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചു. അതിനാൽ, ആദ്യ കേസിലെ വിധി 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് മാത്രം സംബന്ധിച്ചുള്ളതാണ്. അപേക്ഷകരുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമായ പട്ടയം ട്രിബ്യൂണലിനു മുന്നിൽ തെളിവായി ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. അതിനാൽ, ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന രേഖ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല.[ഖണ്ഡിക 25][1226- E-G]

3. ആദ്യ കേസിൽ, അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് പ്രസ്തുത ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശമോ കൈവശാവകാശമോ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി ഒരു എതിർവാദം (counter claim) ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നില്ല. 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഭൂമിയാണ് ആദ്യ കേസിന്റെ വിഷയവും പട്ടികപ്പെടുത്തിയ വസ്തുവും. ആദ്യ കേസിലെ ഒന്നാം വിഷയം, കേസ് ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന് 12 വർഷം മുമ്പ് വാദികൾക്കും അവരുടെ മുൻഗാമിക്കും 'വ്യവഹാര ഭൂമി'യിലുണ്ടായിരുന്ന കൈവശാവകാശത്തെ സംബന്ധിച്ചായിരുന്നു. അതിനാൽ, വാദികളുടെ അവകാശങ്ങൾ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് വരുന്ന ഈ ഭൂമിയിൽ മാത്രമാണ് പരിശോധിച്ചത്. അതേസമയം, കൈവശാവകാശത്തെയും ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെയും കുറിച്ചുള്ള കണ്ടെത്തലുകൾക്കായി, ഹാജരാക്കുകയോ തെളിയിക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത, 'എസ്.എ.'-ക്ക് നൽകിയതായി പറയുന്ന പട്ടയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വാദി വാങ്ങിയ ഭൂമിയിലുള്ള അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിന്റെ കൈവശാവകാശം ഇതിനോട് ചേർത്ത് പരിശോധിക്കുകയായിരുന്നു. [ഖണ്ഡിക 26][1224-A-C]

4. അപേക്ഷകർ ഫയൽ ചെയ്ത രണ്ടാമത്തെ കേസിന്റെ മുഴുവൻ അടിസ്ഥാനവും ആദ്യ കേസിലെ കണ്ടെത്തലുകളായിരുന്നു. 'എസ്.എ.' ഭൂമി വാങ്ങിയതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സ്വതന്ത്രമായ ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല, കൂടാതെ അദ്ദേഹത്തിന് നൽകിയ പട്ടയത്തിന്റെ നിയമസാധുതയും തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അപേക്ഷകർ തങ്ങളുടെ കൈവശാവകാശം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി പ്രസ്തുത ഭൂമി സന്ദർശിച്ചിരുന്നതായി വാദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ആ വാദം കൂടാതെ, ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം സ്ഥാപിക്കാൻ വാദികൾ പ്രത്യക്ഷമോ പരോക്ഷമോ എന്തെങ്കിലും നടപടി എടുത്തതിന് തെളിവുകളൊന്നും ലഭ്യമല്ല. [ഖണ്ഡിക 27][1227-C -D]

5. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അപ്പീൽവാദികൾ വാദികളുമായി ഒരു ഒത്തുതീർപ്പിലെത്തിയിരുന്നു. കോടതിയുടെ അനുമതിയോടെ 1995 ഓഗസ്റ്റ് 19-ന് കൈവശമുള്ള ഭൂമി വിധി കൈവശക്കാരന് കൈമാറിക്കൊണ്ട് ഈ ഒത്തുതീർപ്പ് നടപ്പാക്കി. ഈ നടപടി, വിധി നടപ്പാക്കുന്നതിനായി ഭൂമി കൈമാറ്റം ചെയ്യുകൊണ്ട് അപ്പീൽവാദികൾ തങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം ഉറപ്പിച്ചതായി കാണിക്കുന്നു. ഈ ഒത്തുതീർപ്പ് നടപടികളിൽ അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് ഒരു കക്ഷിയായിരുന്നിട്ടും, അദ്ദേഹം ഈ കൈമാറ്റത്തിനെ എതിർത്തില്ല. ഇത്, അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് കൈവശം വച്ചിരുന്നില്ലെന്നും, ശേഷിക്കുന്ന 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശമോ കൈവശാവകാശമോ ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ലെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. മറുവശത്ത്, 1958-ൽ ഹൈദരാബാദ് കളക്ടർ ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം തങ്ങൾക്ക് കൈമാറിയതുമുതൽ അത് തങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണെന്ന് അപ്പീൽവാദികൾ വ്യക്തമായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ 30 വർഷമായി ഭൂമിയുടെ തടസ്സമില്ലാത്ത കൈവശാവകാശം അപ്പീൽവാദികളിൽ തന്നെ തുടരുന്നു. [ഖണ്ഡിക 28][1227-E -G]

അപേക്ഷകർ തങ്ങളുടെ കൈവശാവകാശത്തിലാണെന്ന് പറയുന്ന ഭൂമിക്ക് ഒരു ഉടമസ്ഥാവകാശവും ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ല, കൂടാതെ ആദ്യ കേസിലെ വിഷയം 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് മാത്രമായിരുന്നു. അതിനാൽ, ആ കേസിലെ വിധി കേസിലെ ഭൂമിക്ക് മാത്രമേ ബാധകമാകുകയുള്ളൂ. [ഖണ്ഡിക 36][1233-F -G]

6. ആദ്യ കേസ് ഒരേ കക്ഷികൾ തമ്മിലാണെങ്കിലും, അതിന്റെ വിഷയം ഒന്നുതന്നെയായിരുന്നില്ല. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ (res judicata) ബാധകമാകണമെങ്കിൽ, മുൻ കേസിലെ വിഷയം ഒരു കക്ഷി ആരോപിക്കുകയും മറ്റേ കക്ഷി അത് വ്യക്തമായോ, പരോക്ഷമായോ നിഷേധിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അംഗീകരിക്കുകയോ ചെയ്യണമായിരുന്നു. കേസിന്റെ വിഷയം 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡിൽ ഒതുങ്ങിയിരുന്നതിനാൽ, ആ പരിധിയിൽ മാത്രമേ വിധിക്ക് ബാധ്യതയുള്ളൂ. പിൽക്കാല കേസിൽ വാദിക്കാണ് ഇത് ബാധകമാകുന്നത് എന്നതുകൊണ്ട്, വിശദീകരണം IV അനുസരിച്ച് കൺസ്ട്രക്റ്റീവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ മുഖേന ഈ വിഷയം തടസ്സപ്പെട്ടതായി പറയാനാവില്ല. അപ്പീൽവാദികൾ ആദ്യ കേസിൽ വാദികളുടെ വാദം നിഷേധിച്ചത്, ആ കേസിന്റെ വിഷയം മാത്രമാണെന്ന പരിധിയിലായിരുന്നു.

അതിനാൽ, ആദ്യ കേസിലെ വിധി പിൽക്കാല കേസുകളിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയായി പ്രവർത്തിക്കില്ല. [ഖണ്ഡിക 37][1233-G-H]:1234A-B]

7. ഇപ്പോൾ, അപ്പീൽവാദികൾ പ്രസ്തുത ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന രണ്ടാമത്തെ ചോദ്യം പരിശോധിക്കുന്നു. അപ്പീൽവാദികൾക്ക് പ്രസ്തുത ഭൂമിയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശമുണ്ടെന്ന് അവർ അവകാശപ്പെടുന്നു. ഭൂമി സർക്കാരിൽ നിന്ന് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടതിനാൽ, 1908-ലെ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 17, കൂടാതെ/അല്ലെങ്കിൽ 1895-ലെ ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റ്സ് ആക്ട് എന്നിവ പ്രകാരം ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ് എന്ന സ്ഥലത്തിന് 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ട സ്ഥലമുണ്ട്. 1956 ഒക്ടോബർ 10-ലെ കത്തിന്റെ അനുബന്ധത്തിൽ, 378 ഏക്കr 16 ഗുണ്ട വലുപ്പം വരുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്, അതിൽ 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട വലുപ്പം വരുന്ന മിനിയേച്ചർ റൈഫിൾ റേഞ്ചും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ ഭൂമി മല്ലാപ്പള്ളി ഏരിയയിലാണ് കാണിക്കുന്നത്. മല്ലാപ്പള്ളി ഏരിയയുടെയും ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിന്റെയും ആകെ വിസ്തീർണ്ണം 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ടയാണ്. 450 ഏക്കർ 12 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. (Non-ISF) ലൈനുകളാണ് മല്ലാപ്പള്ളി ലൈൻസ്. ഇത് 378 ഏക്കറും 16 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള ഐ.എസ്.എഫ്. (ISF) ഏരിയയിലുള്ള ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്. അതിനാൽ, മല്ലാപ്പള്ളി ഏരിയയും മല്ലാപ്പള്ളി ലൈൻസും രണ്ട് വ്യത്യസ്ത ഭൂഭാഗങ്ങളാണ്. ഇവിടെയുള്ള ഭൂമി, ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈൻസ് എന്ന നിലയിൽ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് കൈമാറിയ ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിന്റെ ഭാഗമാണ്. 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള ഭൂമി ഇന്ത്യൻ യൂണിയന് കൈമാറ്റം ചെയ്തപ്പോൾ 1958 മാർച്ച് 19 കത്ത് കൈമാറ്റം പൂർത്തിയാക്കുന്നു. [ഖണ്ഡിക 41][1235-D-G]

1958 മുതൽ 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ടാ വലുപ്പമുള്ള ഭൂമി തങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണെന്ന് അപ്പീൽവാദികൾ അവകാശപ്പെടുന്നു. 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട ഭൂമിയുടെ ഭാഗമായ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിയിലുള്ള അവകാശം നഷ്ടപ്പെട്ടെങ്കിലും, അത് 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള മുഴുവൻ ഭൂമിയുടെയും ഉടമസ്ഥാവകാശം നഷ്ടപ്പെടുന്നതിലേക്ക് നയിക്കില്ല. [ഖണ്ഡിക 42]

8. അതിനാൽ, ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റ്സ് ആക്റ്റ്, 1895-ലെ വ്യവസ്ഥകൾ, 1908-ലെ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 17(2)(vii) എന്നിവ പ്രകാരം അപ്പീൽവാദിയിലേക്ക് ഭൂമിയുടെ

കൈമാറ്റം പൂർണ്ണമാണ്. അതിനാൽ, ഈ ഭൂമിയുടെ ഉടമ അപ്പീൽവാദിയാണ്. ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് അനുകൂലമായ പട്ടയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു രേഖയും അപേക്ഷകർ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. അവർക്ക് ഉടമസ്ഥാവകാശം നൽകിയവരുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തെളിയിക്കാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. കൂടാതെ, 1958 മാർച്ച് 19-ന് ഭൂമി അപ്പീൽവാദികൾക്ക് സർക്കാർ കൈമാറ്റം ചെയ്തതിനാൽ അപേക്ഷകർക്ക് പട്ടയം നൽകാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. 1959 ഡിസംബർ 12-ന് നടത്തിയ വിൽപ്പന ഉടമ്പടിയുടെ ബലത്തിലാണ് കൈവശാവകാശം ഉന്നയിച്ചത്. [ഖണ്ഡിക 43][1236B-C]

9. ഇന്ത്യൻ യൂണിയന് കൈവശാവകാശം കൈമാറിയപ്പോൾ ഉടമസ്ഥാവകാശം പൂർണ്ണമായെന്നതിന് പുറമെ, അതിനുശേഷവും, അപ്പീൽവാദികൾ ഹാജരാക്കിയ മിലിട്ടറി ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററും ജനറൽ ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററും ആ ഭൂമിയിൽ അപ്പീൽവാദികൾക്കായുള്ള കൈവശാവകാശം കാണിക്കുന്നു. ഇന്ത്യൻ തെളിവ് നിയമം 1872 (എവിഡൻസ് ആക്ട്) വകുപ്പ് 74-ന്റെ അർത്ഥമനുസരിച്ച്, സൈനിക ഭൂമി രജിസ്റ്ററും പൊതു ഭൂമി രജിസ്റ്ററും പൊതു രേഖകളാണ്. കാരണം, അവ പരമാധികാര സ്ഥാപനമായ ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെയും ഔദ്യോഗിക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നടപടികളുടെ രേഖകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കൂടാതെ, തെളിവ് നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 114, ഒരു ഔദ്യോഗിക നടപടി കൃത്യമായി നടന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് ശരിയാണെന്ന് അനുമാനിക്കാൻ അവസരം നൽകുന്നു. അതിനാൽ, ഇത്തരം രേഖകൾ ശരിയായി സൂക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് കാണിക്കുന്നതിന് തെളിവുകളുടെ അഭാവത്തിൽ, ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെയും കൈവശാവകാശത്തെയും കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഔദ്യോഗിക രേഖകൾക്ക് സാധുതയുണ്ടെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നു. 1956 ഒക്ടോബർ 10-ലെ ഭൂമി കൈമാറ്റവും, തുടർന്ന് 1958 മാർച്ച് 19-ന് കൈവശാവകാശം കൈമാറിയതും, അതിനുശേഷം തുടർച്ചയായി കൈവശാവകാശം സ്ഥാപിച്ചതും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, അപ്പീൽവാദികൾ ഭൂമിയുടെ ഉടമകളും കൈവശക്കാരും ആണെന്നുള്ള കണ്ടെത്തൽ സംശയങ്ങൾക്കിട നൽകാത്തതാണ്. [ഖണ്ഡിക 44][1236- C -F]

10. അപ്പീൽവാദികൾ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരാണോ എന്നും, നിയമപ്രകാരം അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ ട്രിബ്യൂണലിന് അധികാരമുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കുക എന്നതാണ് മൂന്നാമത്തെ ചോദ്യം. അപ്പീൽവാദികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഭൂമിയുടെ ഉടമകളാണെന്ന കണ്ടെത്തൽ പരിഗണിച്ച് അവർ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരല്ലെന്നും, ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെ

സ്വത്തിന് മേൽ സംസ്ഥാന നിയമസഭയ്ക്ക് അധികാരമില്ലെന്നുമുള്ള അപ്പീൽവാദികളുടെ വാദം ഇവിടെ പരിശോധിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. [ഖണ്ഡിക 45][1236F-G]

കെ. എതിരാജൻ (നിര്യാതൻ) ലീഗൽ റെപ്രസെന്റേറ്റീവ്സ് മുഖേന v. ലക്ഷ്മിയും മറ്റുള്ളവരും **(2003) 10 SCC 578 : [2003] 4 Suppl. SCR 33 – ബാധകമല്ല എന്ന് വിധിച്ചു**

ആൽക്ക ഗുപ്ത v. നരേന്ദർ കുമാർ ഗുപ്ത **(2010) 10 SCC 141 : [2010] 11 SCR 756;** ദര്യാവോ & മറ്റുള്ളവർ v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് യു.പി. & മറ്റുള്ളവർ **AIR 1961 SC 1457 : [1962] SCR 574;** സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് കർണാടക & മറ്റൊരു കക്ഷി v. ഓൾ ഇന്ത്യ മാനുഫാക്ചറേഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷൻ & മറ്റുള്ളവർ **(2006) 4 SCC 683 : [2006] 1 Suppl. SCR 86;** രാമധാർ ശ്രീവാസ് v. ഭഗവാൻദാസ് **(2005) 13 SCC 1;** മെഹബൂബ് സാഹേബ് v. സയ്യിദ് ഇസ്മായിൽ & മറ്റുള്ളവർ **(1995) 3 SCC 693 : [1995] 2 SCR 975;** ഗോവിന്ദമ്മാൾ (നിര്യാതൻ) ലീഗൽ റെപ്രസെന്റേറ്റീവ്സ് മുഖേന & മറ്റുള്ളവർ v. വൈദ്യനാഥനും മറ്റുള്ളവരും **(2019) 17 SCC 433 : [2019] 17 SCC 433** – എന്നിവയെ ആശ്രയിച്ചു.

മുന്നി ബിബി (നിര്യാതൻ) & മറ്റൊരു കക്ഷി v. തിർലോക്കി നാഥ് & മറ്റുള്ളവർ **AIR 1931 PC 114 –പരാമർശിച്ചു.**

കേസ് നിയമ പരാമർശം

[2003] 4 Suppl. SCR 33	**ഖണ്ഡിക 23**	**ബാധകമല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തി**
[2010] 11 SCR 756	**ഖണ്ഡിക 30**	**ആശ്രയിച്ചു**
[1962] SCR 574	**ഖണ്ഡിക 31**	**ആശ്രയിച്ചു**
[2006] 1 Suppl. SCR 86	**ഖണ്ഡിക 32**	**ആശ്രയിച്ചു**
[1995] 2 SCR 975	**ഖണ്ഡിക 34**	**ആശ്രയിച്ചു**
(2019) 17 SCC 433	**ഖണ്ഡിക 35**	**ആശ്രയിച്ചു**

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരപരിധി: സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 2049/2013.

റിട്ട് പെറ്റീഷൻ നമ്പർ 26811/2008-ൽ ഹൈദരാബാദിലെ ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ 2011 ഏപ്രിൽ 25-ലെ വിധിന്യായത്തിലും ഉത്തരവിലും നിന്ന്.

ഒപ്പം
സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 13/2012.

വിനയ് നവാരെ, ബി. ആദി നാരായണ റാവു, ആർ. ബാലസുബ്രഹ്മണ്യൻ, സീനിയർ അഭിഭാഷകർ, ഡി. ഭരത് കുമാർ, തടിമല്ല ഭാസ്കർ ഗൗതം, അമൻ ശ്രുക്ല, ഹതിന്ദ്ര മണ്ട, ദാസരി മുരളീ മോഹൻ, അഭിജിത് സെൻഗുപ്ത, പ്രമോദ് ദയാൽ, ശ്രീമതി. പ്രേരണ സിംഗ്, കെ. സുബ്ബ റാവു, കെ. സത്യനാരായണ മൂർത്തി, അനിരുദ്ധ പി. മായീ, ചന്ദ്ര പ്രകാശ്, അക്ഷയ് അമൃത്ശ്രു, ശ്രീമതി. സ്വാതി ഘിൽഡിയാൽ, അരവിന്ദ് കുമാർ ശർമ്മ, എന്നീ അഭിഭാഷകർ, ഹാജരായ കക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി.

ഈ കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് ഹേമന്ത് ഗുപ്ത

1. ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ലാൻഡ് ഗ്രാബിംഗ് (പ്രൊഹിബിഷൻ) ആക്ട്, 1982[1]-ന് കീഴിൽ ഹൈദരാബാദിലെ[2] സ്പെഷ്യൽ കോടതി 2008 സെപ്റ്റംബർ 19-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിൽ ഇടപെടേണ്ടതില്ലെന്ന് ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതി 2011 ഏപ്രിൽ 25-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിനെതിരെയാണ് ഈ അപ്പീലുകൾ.

2. ഈ അപ്പീലുകളിലേക്ക് നയിച്ച സംക്ഷിപ്ത വിവരങ്ങൾ ഇപ്രകാരമാണ്: പരേതനായ ശ്രീ എസ്.വി. ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന്റെ നിയമപരമായ അവകാശികളായ എതിർകക്ഷി നമ്പർ 1 മുതൽ 6[3] വരെയുള്ളവർ, ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 8 പ്രകാരം ട്രിബ്യൂണലിൽ ഒരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. സർവേ നമ്പർ 299/2 (പഴയ സർവേ നമ്പർ 403/1), വാർഡ് നമ്പർ 8, ബ്ലോക്ക്-3, ഷെയ്ഖ്പേട്ട് വില്ലേജ്, ഹൈദരാബാദ് എന്നിവിടങ്ങളിലെ 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ കൈയടക്കിയതാണെന്ന് അവർ ആരോപിച്ചു. ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 8(6) പ്രകാരം ഒരു വിജ്ഞാപനം ആവശ്യമാണെന്നും, അത് 2004 ജനുവരി 22-ന് ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നുവെന്നും, എന്നാൽ അതിനെതിരെ

1 ചുരുക്കത്തിൽ 'ആക്റ്റ്'
2 ചുരുക്കത്തിൽ 'ട്രിബ്യുണൽ'
3 ഇനിമുതൽ 'അപേക്ഷകർ' എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു

ആരും എതിർപ്പുകൾ ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ലെന്നും വാദിച്ചു. അപേക്ഷകർ ആരോപിച്ചത്, തങ്ങളുടെ പിതാവ് ഒരു ശ്രീ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിൽ നിന്ന് രണ്ട് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വിൽപ്പന രേഖകൾ പ്രകാരം (എക്സിബിറ്റ് A1, A2) 1959 ഡിസംബർ 12-ന് 2 ഏക്കർ 27 ഗുണ്ട ഭൂമി വാങ്ങിയിരുന്നുവെന്നും, വാങ്ങിയവർക്ക്, അതായത് അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിന്, ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം ലഭിച്ചിരുന്നുവെന്നുമാണ്. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് വാങ്ങിയ മൊത്തം ഭൂമിയിൽ, 7 ഗുണ്ട ഭൂമി റോഡ് വികസനത്തിനായി ഏറ്റെടുത്തു, ബാക്കിയുള്ള 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട (12100 ചതുരശ്ര യാർഡ്) അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ 12100 ചതുരശ്ര യാർഡിൽ നിന്ന് 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി കൃത്യമായ അതിരുകളോടെ അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് ഒരു രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വിൽപ്പന രേഖ പ്രകാരം (എക്സ്. A3) 1964 മാർച്ച് 20-ന് വിറ്റുവെന്നും അപേക്ഷകർ ആരോപിച്ചു. എന്നാൽ ബാക്കിയുള്ള 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി അദ്ദേഹം കൈവശം വെച്ചിരുന്നു.

3. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് വിറ്റ ഭൂമിയിൽ മിലിട്ടറി കോൺട്രാക്ട് കമ്മിറ്റി ഷെഡുകൾ നിർമ്മിക്കാൻ തുടങ്ങിയതായി ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിന്റെ ഫലമായി, ഭൂമി വാങ്ങിയവർ ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ, ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം, അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് എന്നിവർക്കെതിരെ 1965 ഏപ്രിൽ 14-നോ അതിനടുത്തോ ഒരു സിവിൽ കേസ്[4] ഫയൽ ചെയ്തു. ഇത് പിന്നീട് കേസ് നമ്പർ O.S. 175/1970 (പഴയ നമ്പർ 72/1965) ആയി മാറി. വാദി വാദിച്ചത്, തന്റെ വിൽപ്പനക്കാരനായ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദും പിന്നീട് അപേക്ഷകരുടെ പിതാവും, 1964 മാർച്ച് 20-ന് ഭൂമി വാങ്ങിയതു മുതൽ അതിന്റെ ഉടമസ്ഥരും കൈവശക്കാരും ആയിരുന്നു, എന്നാൽ ആദ്യത്തെ പ്രതി, അതായത് പ്രസ്തുത അപ്പീൽവാദി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കരാറുകാർ 1964 ജൂലൈ 12-ന് ഈ ഭൂമിയിലേക്ക് അതിക്രമിച്ചു കയറി. അതിനാൽ, വാദി വാങ്ങിയ ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം തിരികെ ആവശ്യപ്പെടുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിനുപകരം അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിന് നൽകിയ വിൽപ്പനത്തുക തിരികെ ലഭിക്കുകയോ ചെയ്യണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. താഴെ പറയുന്നവയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു:

> "4. ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ, ശ്രീ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് ഈ പ്രോപ്പർട്ടിയിലെ 2 ഏക്കർ 27 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള സ്ഥലം മുഴുവനായി, 1959 ഡിസംബർ 12-ലെ രണ്ട് വിൽപ്പന രേഖകൾ മുഖേന ഹൈദരാബാദ് ക്രൈം ബ്രാഞ്ച് (C.I.D.) സൂപ്രണ്ടായ ശ്രീ എസ്.വി. ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന് വിൽക്കുകയും, പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന്

4 ഇനിമുതൽ 'ആദ്യ കേസ്' എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു

കൈവശാവകാശം നൽകുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെ കൈവശാവകാശം വെയ്ക്കുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കെ, നികുതികൾ അടച്ചുകൊണ്ട്, ശ്രീ എസ്.വി. ശ്രീനിവാസലു നായിഡു (മൂന്നാമത്തെ പ്രതി), താഴെ ഷെഡ്യൂളിൽ കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കിയ ഷെയ്ഖ്പേട്ട് വില്ലേജിലെ സർവേ നമ്പർ 299/2-ൽ ഉൾപ്പെടുന്ന 4971 ½ ചതുരശ്ര യാർഡ് സ്ഥലം, 1964 മാർച്ച് 20-ലെ വിൽപ്പന രേഖ മുഖേന 28,000/- രൂപയ്ക്ക് വാദികൾക്ക് വിറ്റു. വിൽപ്പന നടന്ന തീയതി മുതൽ വാദികൾക്ക് പ്രസ്തുത സ്ഥലത്തിന്മേൽ തർക്കമില്ലാത്ത കൈവശാവകാശവും അനുഭവവും ലഭിച്ചു. അതിനാൽ, വാദികൾക്ക് ഷെഡ്യൂളിലുള്ള ഭൂമിക്ക് മേൽ സമ്പൂർണ്ണ ഉടമസ്ഥാവകാശം ലഭിച്ചു."

4. ഷെഡ്യൂളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയ ഭൂമി വാദി വാങ്ങിയ ഭൂമിയാണ്. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് സമർപ്പിച്ച രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവനയിൽ, വാദിക്ക് ഭൂമി വിൽക്കുമ്പോൾ തനിക്ക് ഭൂമിക്ക് മേൽ സമ്പൂർണ്ണമായ അവകാശവും നിയമപരമായ ഉടമസ്ഥതയും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് പ്രസ്താവിച്ചു. വാദിയുടെ കേസ് അനുവദിക്കുന്നതിൽ തനിക്ക് യാതൊരു എതിർപ്പുമില്ലെന്നും ഈ പ്രതി പറഞ്ഞു. പ്രസക്തമായ ഒരു കാര്യം, ഈ പ്രതി, വാദിക്ക് ഭൂമി വിറ്റതിനുശേഷം ബാക്കിയുള്ള ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശത്തിനായി ഒരു എതിർവാദം (counter claim) ഫയൽ ചെയ്തില്ല എന്നതാണ്. തുടർന്ന് കക്ഷികൾ താഴെ പറയുന്ന വിഷയങ്ങളിൽ വിചാരണയ്ക്ക് പോയി:

"1. കേസ് ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന് 12 വർഷം മുമ്പ് വാദികൾക്കും അവരുടെ മുൻഗാമിക്കും വ്യവഹാരഭൂമിയിന്മേൽ ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും ഉണ്ടായിരുന്നോ?
2. കേസിലെ ഭൂമി മുൻ ഹൈദരാബാദ് സംസ്ഥാന സൈന്യത്തിന്റേതായിരുന്നോ, പിന്നീട് അത് 1958-ൽ ഒന്നാം പ്രതിക്ക് കൈമാറിയിരുന്നോ?
3. വാദി ആശ്രയിച്ച പട്ടയവും ഒത്തുതീർപ്പും റദ്ദാക്കിയിരുന്നോ? അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ, റദ്ദാക്കൽ നിയമപരവും സാധുവുമായിരുന്നോ?
4. ഒന്നാം പ്രതി കേസിലെ ഭൂമി കന്നുകാലികളെ മേയ്ക്കുന്നതിനും പുല്ല് മുറിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ലേലം ചെയ്തിരുന്നോ?
5. മൂന്നാം പ്രതിക്കെതിരെ വാദികൾക്ക് ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള നഷ്ടപരിഹാരത്തിന് അർഹതയുണ്ടോ?
6. വാദികൾക്ക് ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള നിവൃത്തിക്ക് അർഹതയുണ്ടോ?

5. ബഹുമാനപ്പെട്ട വിചാരണക്കോടതി ഒന്നാം വാദവിഷയം തീരുമാനിച്ചു, അതിലൂടെ താഴെ പറയുന്ന കണ്ടെത്തലുകൾ രേഖപ്പെടുത്തി:-

"19. രേഖയിലുള്ള മറ്റൊരു തെളിവ് എക്സിബിറ്റ് B.22 ആണ്. ഇത് തഹസിൽദാർ (പടിഞ്ഞാറ്) മുൻസിപ്പാലിറ്റി കമ്മീഷണർക്ക് അയച്ച ഒരു കത്താണ്, അതിൽ 299/2 ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന്റെ പട്ടയഭൂമിയാണെന്നും, പരാമർശിച്ച അബ്ദുൽ ഗനി എന്ന വ്യക്തിക്ക് അതിൽ ബന്ധമൊന്നുമില്ലെന്നും വ്യക്തമായി പറയുന്നു. മൂന്നാമത്തേത് ഭൂമി രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ B.21 എന്ന ഉത്തരവാണ്. അതിൽ (7) ഏക്കർ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള സർവേ നമ്പർ 129/(പഴയത്), 403 (പുതിയത്) ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് പട്ടയമായി അനുവദിച്ചുവെന്ന് വ്യക്തമായി പറയുന്നു. ഈ തെളിവുകൾ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് 1339 ഫാസിലി മുതൽ കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമിയിൽ കൈവശാവകാശം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് നിഗമനം ചെയ്യാൻ പര്യാപ്തമാണ്."

"20. ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് ഭൂമി മൂന്നാം പ്രതിക്ക് വിറ്റോ എന്നതാണ് അടുത്തതായി പരിഗണിക്കേണ്ട വിഷയം. രണ്ട് വിൽപ്പന കരാറുകളായ B.2, B.3 എന്നിവയും, തുടർന്ന് വന്ന രണ്ട് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വിൽപ്പന രേഖകളായ എക്സിബിറ്റ് B.4, B.5 എന്നിവയും ഈ വിഷയം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ B.7 സാക്ഷി കൂട്ടിൽ കയറി. ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് മരിച്ചതായി പറയുന്നു. DW-2 ഈ വിഷയം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി. മൂന്നാം പ്രതിയായ DW.1, 1959-ൽ താൻ ഭൂമി വാങ്ങിയെന്നും, താമസിയാതെ ഹീരാലാൽ തനിക്കെതിരെ ഭൂമിയുടെ അവകാശം ഉന്നയിച്ച് കേസ് ഫയൽ ചെയ്തുവെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു. ആ കേസ് ഒടുവിൽ ഒരു ഒത്തുതീർപ്പിൽ അവസാനിച്ചു. എക്സിബിറ്റ് B.26, B.27 എന്നിവ ഹീരാലാലിന്റെ രസീതുകളാണ്. അതിൽ പണം ലഭിച്ചതും വിഷയം ഒത്തുതീർപ്പാക്കിയതും ഹീരാലാൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു."

"21. ചിന്തൽ ബസ്തി ശ്മശാന കമ്മിറ്റി അംഗം എതിർപ്പുന്നയിച്ചതായും, കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമിയുടെ ഒരു ഭാഗം ശ്മശാനഭൂമിയാണെന്നും അതിനാൽ മൂന്നാം പ്രതിക്ക് അത് കൈവശം വെക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും ആരോപിച്ചതായി എക്സിബിറ്റ് B.28 കാണിക്കുന്നു. അതിന്റെ ഭാഗമായി, മൂന്നാം പ്രതി കുറച്ച് ഭൂമിയും കുറച്ച് പണവും കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്ക് നൽകി ഒരു ഒത്തുതീർപ്പിലെത്തി, ആ വിഷയം അവസാനിപ്പിച്ചു. ഡി.3-ന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച തർക്കങ്ങൾ കാരണം അദ്ദേഹത്തിന് വീട്

നിർമ്മിക്കാൻ സമയം ലഭിച്ചില്ല. അതിനിടയിൽ വാദികൾ അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കുകയും അദ്ദേഹം കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമി അവർക്ക് വിൽക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം തീറാധാരം എഴുതി നാല് മാസത്തിനുള്ളിൽ അതിക്രമിച്ചു കയറിയെന്ന് ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. ഈ ചെറിയ കാലയളവിൽ, വാങ്ങിയവർ എന്ന നിലയിൽ തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച് എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുമെന്ന് വാദികളിൽ നിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാനാവില്ല. ഈ വസ്തുതകളും മുകളിൽ പറഞ്ഞ രേഖകളും, *വാദികൾക്കും അവരുടെ മുൻഗാമികൾക്കും ആരോപിക്കപ്പെട്ട അതിക്രമത്തിന് 12 വർഷം മുമ്പ് കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമിയിൽ സംശയമില്ലാത്ത കൈവശാവകാശം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന്* നിഗമനം ചെയ്യാൻ പര്യാപ്തമാണ്. മറ്റൊരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഒന്നാം വാദവിഷയത്തിൽ വാദികൾക്ക് ഏൽപ്പിച്ച ബാധ്യത അവർ വിജയകരമായി നിറവേറ്റി, അതിനാൽ ഈ വാദവിഷയം അനുകൂലമായി ഞാൻ കണ്ടെത്തുന്നു."
(ഊന്നൽ നൽകി)

"27. ...അങ്ങനെ ഏത് കാഴ്ചപ്പാടിൽ നിന്ന് നോക്കിയാലും, കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമി മുൻ ഹൈദരാബാദ് സംസ്ഥാന സൈന്യത്തിന്റേതായിരുന്നെന്നും, അത് പിന്നീട് രണ്ടാം പ്രതി ഒന്നാം പ്രതിക്ക് കൈമാറിയെന്നും വിശ്വസിക്കാൻ തെളിവുകളൊന്നുമില്ല. അതിനാൽ, ഈ വാദവിഷയം ഞാൻ പ്രതികൂലമായി കണ്ടെത്തുന്നു."

6. അങ്ങനെ, 1970 ഓഗസ്റ്റ് 13-ന് വാദികളെ ഭൂമിയുടെ ഉടമകളായി പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ട് കേസ് തീർപ്പാക്കി. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയിൽ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്തുവെങ്കിലും 1975 മാർച്ച് 31-ന് ആ അപ്പീൽ തള്ളി. അതിനുശേഷം, കേസിൽ വാദികൾ എക്സിക്യൂഷൻ പെറ്റീഷൻ ഫയൽ ചെയ്തു, അതിൽ അപേക്ഷകർ പങ്കെടുക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് 1993 ജൂൺ 17-ന് മരിച്ചു. അതിനുശേഷമാണ് അപേക്ഷകർ ട്രിബ്യൂണലിന്റെ അധികാരപരിധിയിലേക്ക് വന്നത്.

7. തങ്ങളാണ് യഥാർത്ഥ ഉടമകളെന്നും ഭൂമിയിൽ സർക്കാരിന് യാതൊരു അവകാശമോ ഉടമസ്ഥാവകാശമോ ഇല്ലെന്നും അപേക്ഷകർ ട്രിബ്യൂണലിൽ വാദിച്ചു. വാദികൾ ആരംഭിച്ച നടപടികളെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ട്, അപേക്ഷകർ താഴെ പറയുന്നവ വാദിച്ചു:

"...പ്രസ്തുത കേസിൽ വാദിക്കുകയും ബഹുമാനപ്പെട്ട 4-ാമത്തെ അഡീഷണൽ ജഡ്ജ്, സിറ്റി സിവിൽ കോടതി, ഹൈദരാബാദ് 2011 ഓഗസ്റ്റ് 13-ലെ വിധിന്യായവും ഉത്തരവും മുഖേന ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കുകയും ചെയ്തു. ബഹുമാനപ്പെട്ട നാലാമത്തെ അഡീഷണൽ ജഡ്ജ്, ഞങ്ങളുടെ പിതാവാണ് 12 വർഷത്തിലധികമായി ഭൂമിയുടെ ഉടമയും കൈവശക്കാരനുമെന്ന് വിധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ബോധിപ്പിച്ചു."

8. അപ്പീൽവാദി ഇവിടെ ഒരു രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവന ഫയൽ ചെയ്തു. അതിൽ, ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമി കൈയേറ്റവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വസ്തുതകൾ വെളിപ്പെടുത്താത്തതിനാൽ അപേക്ഷ നിലനിൽക്കില്ലെന്ന് വാദിച്ചു. അപേക്ഷകർ തന്നെ വിവരിച്ച വസ്തുതകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത് അവർക്ക് കൈവശാവകാശം വളരെ മുമ്പ് തന്നെ നഷ്ടപ്പെട്ടുവെന്ന് കാണിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, കൈവശാവകാശം നഷ്ടപ്പെട്ട ശേഷം ഭൂമി തിരികെ ലഭിക്കാൻ അവർ ഒരു നടപടിയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്നുമാണ്. കേസ് ഫയൽ ചെയ്തതും അപ്പീൽ തള്ളിയതും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു. മുൻ ഉത്തരവിന്റെ നടപ്പാക്കലിൽ, വിധി ഉടമയും അപേക്ഷകനും തമ്മിൽ ഒരു രേഖാമൂലമുള്ള ഒത്തുതീർപ്പിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതായും, ഇത് എക്സിക്യൂഷൻ അപേക്ഷ നമ്പർ 220/95-ൽ സമർപ്പിക്കുകയും ഉത്തരവ് പൂർത്തിയാക്കിയതായി രേഖപ്പെടുത്താൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. 1995 ഓഗസ്റ്റ് 19-ലെ കത്തിന് മറുപടിയായി, ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ ഡിഫൻസ് ഭൂമി (defense land) ഉത്തരവിലെ ഭൂമിയുമായി കൈമാറാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഈ ഒത്തുതീർപ്പ് അനുസരിച്ച്, 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം 1995 ഡിസംബർ 14-ന് വിധി ഉടമയ്ക്ക് കൈമാറി. ഈ ഭൂമി ഡിഫൻസ് ഭൂമിയാണെന്നും, അപ്പീൽവാദി ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരനല്ലെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു. ഡിഫൻസ് ഭൂമിയായതിനാൽ അപ്പീൽവാദിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തീരുമാനിക്കാൻ ട്രിബ്യൂണലിന് അധികാരമില്ലെന്നും കൂടുതൽ വാദിച്ചു. കൂടാതെ, 2 ഏക്കറും 20 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള ഭൂമി 1958 ഏപ്രിൽ 1-ന് ഹൈദരാബാദ് കളക്ടർ ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ പ്രതിരോധ മന്ത്രാലയത്തിന് കൈമാറിയത് മുതൽ അപേക്ഷകരുടെ കൈവശത്തിലായിരുന്നുവെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു. രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവനയിൽ അപ്പീൽവാദിയുടെ നിലപാട് താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

"7. ....അതിനാൽ, പിന്നീട് ഭൂമി വാങ്ങിയവരുടെ ഭൂമിയിൽ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചതുകൊണ്ടാണ് അവർ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തതെന്ന അപേക്ഷകരുടെ പ്രസ്താവന തീർത്തും അസംബന്ധമാണ്. കാരണം, 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള

മുഴുവൻ ഭൂമിയും ഡിഫൻസ് ഭൂമിയായിരുന്നു കൂടാതെ 1996 ജനുവരി 16-ന് മുമ്പ് ഒരു ഘട്ടത്തിലും അപേക്ഷകർ ഈ ഭൂമിക്ക് അവകാശവാദം ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ, അപേക്ഷകർ അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നതിന് 30 വർഷം മുമ്പ് ഈ ഭൂമി ഡിഫൻസ് ഭൂമിയായിരുന്നുവെന്ന് വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിയും. തന്റെ പിതാവാണ് 12 വർഷത്തിലധികമായി ഭൂമിയുടെ ഉടമയും കൈവശക്കാരനുമെന്ന് ഹൈദരാബാദിലെ നാലാമത്തെ അഡീഷണൽ ജഡ്ജ്, സിറ്റി സിവിൽ കോടതി വിധിച്ചുവെന്ന അപേക്ഷകന്റെ വാദം തെറ്റാണ്. ബഹുമാനപ്പെട്ട ജഡ്ജ് 6-ാം വാദവിഷയത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു, 'വിൽപ്പനക്കാരനായ' മൂന്നാമത്തെ പ്രതി, വാക്കാലുള്ളതും രേഖാമൂലമുള്ളതുമായ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കി താനും ഉടമസ്ഥതയിൽ തന്റെ മുൻഗാമിയായ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദും കേസിലെ ഭൂമിയുടെ അതായത് 4971 ചതുരശ്ര യാർഡിന്റെ മാത്രം കൈവശക്കാരായിരുന്നുവെന്ന് തൃപ്തികരമായി തെളിയിച്ചു. എന്നാൽ അപേക്ഷകൻ ശേഷിക്കുന്ന 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡിനാണ് അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നത്."

"8. ...വിഷയം തീർപ്പാക്കുന്നതിനായി, ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ പ്രതിരോധ മന്ത്രാലയം 1995 ഓഗസ്റ്റ് 11-ലെ ടെലിഗ്രാം നമ്പർ 31/27/L/L&C/64 മുഖേന, പെൻഷൻ പേമാസ്റ്റേഴ്സ് ഓഫീസിലെ ഡിഫൻസ് ഭൂമി ഉത്തരവിലുള്ള ഭൂമിയുമായി കൈമാറ്റം ചെയ്യാൻ അനുമതി നൽകി. അതിനനുസരിച്ച്, വിധി ഉടമയുടെ അഭിഭാഷകൻ 1995 ഓഗസ്റ്റ് 19-ന് ഈ കൈമാറ്റ നിർദ്ദേശം അംഗീകരിച്ചു. അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനെ തുടർന്ന്, 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് വരുന്ന ഭൂമി അളന്ന് തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സംയുക്ത സർവേ നടത്തി. അതിനനുസരിച്ച്, ഡിഫൻസ് ഭൂമിയുടെ ആകെ വിസ്തീർണ്ണം, O.S. നമ്പർ 175/1970-ൽ കീഴ്കോടതി വിധിച്ച ഭൂമി എന്നിവ കാണിക്കുന്ന ഒരു പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി. അതിനനുസരിച്ച്, 1995 ഡിസംബർ 14-ലെ അഡ്വക്കേറ്റ് കമ്മീഷണറുടെ നടപടിക്രമങ്ങളിലൂടെ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഭൂമി വിധി ഉടമകൾക്ക് കൈമാറി. ഒത്തുതീർപ്പ് മെമ്മോ അനുസരിച്ച് ഭൂമി കക്ഷികൾക്ക് കൈമാറിയതിനാൽ, കോടതിയലക്ഷ്യ കേസ് നമ്പർ 411/1995 1995 ഡിസംബർ 15-ന് അവസാനിപ്പിച്ചു."

xxxx xxxxx

10.....മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഭൂമി കഴിഞ്ഞ 30 വർഷത്തിലധികമായി ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെ കൈവശത്തിലാണ്. വിഷയത്തിലുള്ള ഭൂമിയുടെ ഉടമയെന്ന് പറയുന്ന ശ്രീ എസ്.വി. ശ്രീനിവാസലു നായിഡു, 30 വർഷത്തിലധികമായി ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെ

കൈവശത്തിലുള്ള ഭൂമിക്ക് അവകാശവാദം ഉന്നയിച്ച് ഒരു കേസും ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. പ്രസ്തുത കേസിലും അപ്പീലിലും മൂന്നാം പ്രതി മാത്രമായിരുന്ന ശ്രീ എസ്.വി. ശ്രീനിവാസലു നായിഡു. അതിനാൽ, ആ കേസുകളിൽ പാസാക്കിയ വിധിപ്രകാരം, താഴെ പറയുന്ന കാരണങ്ങളാൽ ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെ കൈവശത്തിലുള്ള ഭൂമിക്ക് അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കാൻ ശ്രീ എസ്.വി. നരസിംഹലു നായിഡുവിന് അവകാശമില്ല:

xxxx xxxx

13. അപേക്ഷയുടെ 14 മുതൽ 16 വരെയുള്ള അക്കമിടാത്ത ഖണ്ഡികകളെ സംബന്ധിച്ച്, അപേക്ഷകരുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വാദം ഇവിടെ നിഷേധിക്കപ്പെടുന്നു. ഹൈദരാബാദിലെ ഗോൽകോണ്ട മണ്ഡൽ, ഷെയ്ഖ്പേട്ട് വില്ലേജിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള ഭൂമി, അതായത് 'മിനിയേച്ചർ റൈഫിൾ റേഞ്ച്' ആയി ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന നിസാം സേനയുടെ സ്വത്ത്, 1958 മാർച്ച് 19-ലെ ബോർഡ് നടപടികൾ പ്രകാരം 1958 ഏപ്രിൽ 1-ന് കളക്ടർ ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ പ്രതിരോധ മന്ത്രാലയത്തിന് കൈമാറി, ഇത് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന അനുച്ഛേദം 295 (i) പ്രകാരം ഇന്ത്യൻ യൂണിയനിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. ഇതൊരു ഡിഫൻസ് ഭൂമിയായതിനാൽ, ഈ വകുപ്പ് ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരനല്ല. ഡിഫൻസ് ഭൂമിക്ക് പാർലമെന്റ് നിയമമാണ് ബാധകമാകുന്നത്, അതേസമയം ലാൻഡ് ഗ്രാബിംഗ് കോടതിക്ക് സംസ്ഥാന ഭൂമിയിൽ മാത്രമേ അധികാരമുള്ളൂ.

കഴിഞ്ഞ 30 വർഷത്തിലധികമായി പ്രതിരോധ വകുപ്പിന് ഭൂമിയിൽ തടസ്സമില്ലാത്ത കൈവശാവകാശം ഉള്ളതിനാൽ, കൂടാതെ ലാൻഡ് ഗ്രാബിംഗ് കോടതിക്ക് സംസ്ഥാന ഭൂമിയിൽ മാത്രമേ അധികാരമുള്ളൂ എന്നതിനാലും, ഈ കേസ് ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിക്ക് മുമ്പാകെ നിലനിൽക്കില്ലെന്ന് സമർപ്പിക്കുന്നു.

9. കക്ഷികളുടെ വാദങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ബഹുമാനപ്പെട്ട ട്രിബ്യൂണൽ താഴെ പറയുന്ന വാദവിഷയങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തി:

"(1) അപേക്ഷകർ അപേക്ഷയിൽ പറയുന്ന ഭൂമിയുടെ ഉടമകളാണോ?

(2) എതിർകക്ഷികൾ സ്ഥാപിച്ച എതിർ ഉടമസ്ഥാവകാശം സത്യവും സാധുവും അപേക്ഷകരെ ബാധിക്കുന്നതുമാണോ?

(3) പ്രതിഭാഗം 1982-ലെ ആക്ട് XII-ന്റെ അർത്ഥം അനുസരിച്ച് ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരാണോ?

(4) പ്രതിഭാഗം പ്രതികൂല കൈവശാവകാശം വഴി ഉടമസ്ഥാവകാശം നേടിയിട്ടുണ്ടോ?

(5) എന്തെല്ലാം നിവൃത്തിക്ക് അർഹതയുണ്ട്?"

10. അപ്പീൽവാദികൾ യഥാർത്ഥ ഉടമയുടെ അറിവോടെ തങ്ങളുടെ കൈവശാവകാശം പ്രതികൂലമോ ശത്രുതാപരമോ ആണെന്ന് ഒരിക്കലും വാദിച്ചിട്ടില്ല. കഴിഞ്ഞ 30 വർഷമായി തങ്ങൾ ഈ ഭൂമിയുടെ കൈവശക്കാരാണെന്നാണ് അപ്പീൽവാദികളുടെ വാദം. അതിനാൽ, വാദവിഷയങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിൽ രൂപപ്പെടുത്തിയില്ല. അതുകൊണ്ട്, വാദവിഷയം 1-ഉം 2-ഉം ഒരുമിച്ച് തീരുമാനിച്ചു.

11. തെളിവെടുപ്പിൽ, അപേക്ഷകർ പി.ഡബ്ലു 1 - എസ്. ജനാർദ്ദനെ പരിശോധിച്ചു. അദ്ദേഹം തങ്ങളുടെ പിതാവ് ഭൂമി വാങ്ങിയ തീറാധാരം ഹാജരാക്കി, എന്നാൽ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് അനുകൂലമായി നൽകിയെന്ന് പറയുന്ന പട്ടയം ഹാജരാക്കിയില്ല. ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് ഉണ്ടാക്കിയ രണ്ട് വിൽപ്പന രേഖകളായ എക്സിബിറ്റ് A1, A2 എന്നിവ പരിശോധിച്ചാൽ ഒരു പട്ടയത്തിന്റെയും തീയതി കാണുന്നില്ല. അതിനാൽ, ഈ നടപടികളിൽ, വിൽപ്പന രേഖകളിൽ പട്ടയത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നില്ല, അങ്ങനെയൊരു പട്ടയം ഹാജരാക്കുകയോ തെളിയിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. വാസ്തവത്തിൽ, പി.ഡബ്ലു 1-ന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നത്, മുഴുവൻ അവകാശവാദവും ആദ്യ കേസിലെ വിധിന്യായത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്, അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: "ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതിയുടെ ഒരു ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് 1990-ൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത കേസിൽ വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്, ഒരു കോടതി മുൻ നടപടികളിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും ശരിവെച്ചാൽ, സാധുവല്ലാത്ത വാദങ്ങൾ ഉന്നയിച്ച് അത് നിഷേധിക്കാൻ ഒരു അധികാരിക്കും സാധിക്കില്ല. ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിന്റെ ഉറവിടം ഒന്നായിരിക്കുമ്പോൾ, പിൽക്കാല നടപടികളിൽ വ്യത്യസ്ത വാദം ഉന്നയിക്കുന്ന ഒരു കക്ഷിക്ക് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തടസ്സമാകും."

12. ട്രിബ്യൂണൽ താഴെ പറയുന്ന കണ്ടെത്തലുകൾ രേഖപ്പെടുത്തി:

"52. ശ്രീനിവാസലു നായിഡു 1959-ൽ എക്സ്ബിറ്റ് A-1, A-2 എന്നിവ പ്രകാരം ഭൂമി വാങ്ങി. കേസ് ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന് 12 വർഷം മുമ്പ് ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദും ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവും ഭൂമിയുടെ കൈവശക്കാരായിരുന്നുവെന്ന് ആ കേസിൽ ഒരു കണ്ടെത്തലുണ്ട്. അതിനാൽ 1949-50 മുതൽ ഭൂമി അവരുടെ തുടർച്ചയായ കൈവശത്തിലായിരുന്നു. എക്സ്ബിറ്റ് B14 രേഖ പ്രകാരം, 2.27 ഏക്കർ ഭൂമി പ്രതിരോധ വകുപ്പിന് കൈമാറിയത് രേഖയാലുള്ള ഒരു കൈമാറ്റം മാത്രമാണ്. അതിനാൽ 2.27 ഏക്കർ ഭൂമിയുടെ യഥാർത്ഥ കൈമാറ്റം നടന്നിട്ടില്ല, അത് രേഖയാലുള്ള കൈമാറ്റം മാത്രമാണെന്ന് അനുമാനിക്കാം. എക്സ്ബിറ്റ് B14 രേഖ പ്രകാരം 1958 മാർച്ച് 19-ന് ഈ ഭൂമി മാത്രമല്ല കൈമാറിയതെന്ന് ആരോപിക്കുന്നു. വ്യത്യസ്ത പ്രദേശങ്ങളിലെ നാല് പ്ലോട്ടുകളിലായി ഏകദേശം 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ള ഭൂമി സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഇന്ത്യൻ യൂണിയന് കൈമാറാൻ ഉത്തരവിട്ടിരുന്നു. ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, 2.27 ഏക്കർ ഭൂമി എക്സ്ബിറ്റ് B-14-ന്റെ രണ്ടാം പേജിലെ ഇനം നമ്പർ V-ൽ കാണിച്ചിട്ടുള്ള ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിന്റെ ഭാഗമാണ്."

xx xx xx

57. 1958 മുതൽ കൈവശത്തിലുണ്ടെന്ന് O.S. 175/70-ൽ ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ അവകാശവാദം ഉന്നയിച്ചപ്പോൾ, ബാക്കിയുള്ള ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം മറ്റൊരിടത്ത് തീരുമാനിക്കേണ്ടതായിരുന്നു എന്നാണ് പ്രതിഭാഗം അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്,. എക്സ്ബിറ്റ് A1, A2 എന്നീ വിൽപ്പന രേഖകൾ സാധുവാണെന്നും ഉടമസ്ഥാവകാശം അപേക്ഷകർക്ക് ലഭിച്ചുവെന്നും കൂടുതൽ വാദിച്ചു. എന്നാൽ, ശേഷിക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് ഉടമസ്ഥാവകാശം ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്ന് കാണിക്കാൻ അപേക്ഷകർ ഒരു കേസ് പോലും ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. അതിനാൽ, അപേക്ഷകർ അവരുടെ അവകാശം വേണ്ടെന്ന് വെച്ചു, കൂടാതെ അവരുടെ വാദം കാലഹരണപ്പെട്ടു. *ഭൂമി യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യക്ക് നൽകിയ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് ഉടമസ്ഥാവകാശമില്ലെന്നും, ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിൽപ്പനക്കാരനും ഉടമസ്ഥാവകാശമുണ്ടെന്നും കേസിൽ ഒരു കണ്ടെത്തൽ വന്നപ്പോൾ, ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന് തന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം പ്രഖ്യാപിക്കാൻ മറ്റൊരു കേസ് ഫയൽ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല.*

xx xx xx

59. ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കേസ് പട്ടികപ്പെടുത്തിയ ഭൂമിക്ക് പകരമായി എക്സ്ചേഞ്ച് നടപടികളിലൂടെ R-1-നും മറ്റ് വിധി ഉടമകൾക്കും കൈമാറിയ ഭൂമിക്ക് പകരം നൽകിയത് നിയമവിരുദ്ധമാണ്. ബാക്കിയുള്ള ഭൂമിയിൽ യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയ്ക്ക് ഉടമസ്ഥാവകാശം സ്ഥാപിക്കാതെ, ആപ്ലിക്കേഷൻ പട്ടികപ്പെടുത്തിയ ഭൂമി കൈമാറാൻ യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ ഒത്തുതീർപ്പിൽ ഏർപ്പെട്ടു. വിധി ഉടമകൾക്കും ജഡ്ജ്മെന്റ് കടക്കാർക്കും ഇടയിൽ വിധി പട്ടികപ്പെടുത്തിയ ഭൂമിയെക്കുറിച്ച് മാത്രമേ ഒരു ഒത്തുതീർപ്പ് നടത്താൻ പാടുള്ളൂ. വിധിയിൽ ഉൾപ്പെടാത്ത മറ്റ് ഭൂമിയുടെ കാര്യത്തിൽ ഇത് ഉണ്ടാകാൻ പാടില്ല. ജഡ്ജ്മെന്റ് കടക്കാർക്ക് വിധി പട്ടികപ്പെടുത്തിയ ചെയ്ത ഭൂമി നിലനിർത്താൻ, കേസിൽ വിഷയമല്ലാത്ത മറ്റ് ചില ഭൂമി ഡിക്രി ഉടമകൾക്ക് നൽകി. കൈമാറ്റം ചെയ്ത ഈ ഭൂമി വിധി പട്ടികപ്പെടുത്തിയ സ്ഥലത്തിന് അതിർത്തിയായി ഈ കേസിൽ ഒരു കക്ഷിയായിരുന്ന, ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലാണെന്ന് യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയ്ക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. ആ കേസിൽ ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിനെതിരെ യാതൊരു വിധ ആനുകൂല്യവും അനുവദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും, കൈമാറ്റം ചെയ്ത ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും അദ്ദേഹം ഉന്നയിച്ചപ്പോൾ, കുറഞ്ഞത് ഒരു നോട്ടീസെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് നൽകേണ്ടതായിരുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ ഒത്തുതീർപ്പിൽ ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിനെ ഒരു കക്ഷിയാക്കേണ്ടതായിരുന്നു.

xxx xxx xxx

90. ഈ കേസിൽ, അപേക്ഷയിലുള്ള ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം മുൻ കേസിൽ ഒരു വിഷയമായിരുന്നില്ല. വാദികൾ ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിൽ നിന്ന് വാങ്ങിയ, കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്നു വിഷയം. 4971 ചതുരശ്ര യാർഡിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം സ്ഥാപിക്കാൻ വാദികൾ എക്സിബിറ്റ് A1, A2 എന്നീ തീറാധാരത്തെയാണ് ആശ്രയിച്ചത്. ശേഷിക്കുന്ന ഭൂമിയെക്കുറിച്ച് ഒരു വാദവിഷയവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിന്റെ ശേഷിക്കുന്ന ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു കണ്ടെത്തലും നൽകിയിട്ടില്ല. ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിന്റെ ശേഷിക്കുന്ന ഭൂമി വാദികൾ ശ്രീനിവാസുലു നായിഡുവിൽ നിന്ന് വാങ്ങിയ ഭൂമിയുടെ മൂന്ന് ഭാഗങ്ങളുടെ അതിരുകളായി കാണിച്ചിരുന്നു. എക്സിബിറ്റ് A1, A2 എന്നിവ പ്രകാരം ശ്രീനിവാസുലു നായിഡു വാങ്ങിയ ഭൂമി ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന്റെ പട്ടയഭൂമിയാണെന്ന് കേസിൽ ഒരു കണ്ടെത്തൽ

നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 4971 ചതുരശ്ര യാർഡിലുള്ള വാദികളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തീരുമാനിക്കുന്നതിനായി എക്സിബിറ്റ് A1, A2 എന്നിവയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശവും പരിഗണിച്ചു. അതിനാൽ, O.S. 175/70-ലും ഈ ഭൂമി കൈയേറ്റ കേസിലും ഉടമസ്ഥാവകാശം ഒന്നുതന്നെയാണ്. അതുകൊണ്ട്, കേസിലെ കണ്ടെത്തൽ എതിർകക്ഷികൾക്ക് ബാധകമാണ്.

91. *രണ്ട് വ്യവഹാരങ്ങളിലെയും ഉടമസ്ഥാവകാശം ഒന്നുതന്നെയായതിനാൽ, കേസിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ ഇന്ത്യൻ യൂണിയനെ ബാധിക്കുന്നതാണ്. O.S. 175/70-ലെ വിധിക്കും വിധിന്യായത്തിനുമെതിരെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ അപ്പീൽ നൽകിയിട്ടില്ല. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വഴിയാണ് ഉടമസ്ഥാവകാശം ഉന്നയിക്കുന്നത്. കേസിൽ, ഈ ഭൂമി ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന്റെ പട്ടയഭൂമിയാണെന്നും സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റേതല്ലെന്നും ഒരു കണ്ടെത്തൽ നൽകിയിരുന്നു*. അതിനാൽ, ആ കണ്ടെത്തൽ അന്തിമമായി, ഇരു സർക്കാരുകളെയും കേസിലെ മറ്റ് കക്ഷികളെയും ബാധിക്കുന്നതാണ്. O.S. 175/70-ലെ വിധിക്കും ഉത്തരവിനുമെതിരെ ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ നൽകിയ അപ്പീൽ CCCA നമ്പർ 30/1972 ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതി തള്ളി. എക്സിബിറ്റ് B-38-ൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ ഭൂമി, അതായത് എക്സിബിറ്റ് B25-ൽ ഉൾപ്പെട്ട ഭൂമി, കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമിയുമായി ബന്ധമില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി. കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമി എക്സിബിറ്റ് A1, A2 എന്നിവയിൽ ഉൾപ്പെട്ട വിൽപ്പന രേഖകളുടെ ഭാഗമാണ്. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ വാദിക്കുന്നത്, എക്സിബിറ്റ് B38 രേഖ പ്രകാരം 2.20 ഏക്കർ മുഴുവൻ ഭൂമിയും കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് കൈമാറിയെന്നാണ്. 1960 ഏപ്രിൽ 25-ന് ഹൈദരാബാദിലെ തഹസിൽദാർ, ഹൈദരാബാദ് ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് അയച്ച കത്തിൽ, ഈ ഓഫീസിലുള്ള ടച്ച് മാപ്പിൽ സർവേ നമ്പർ 299/2 മല്ലേപ്പള്ളിയിലെ I.S.F. ഭൂമിയുടെ മാപ്പിൽ റൈഫിൾ റേഞ്ച് കാണിക്കുന്ന അതേ സ്ഥലമാണെന്ന് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ടച്ച് മാപ്പോ, I.S.F. ഭൂമിയുടെ മാപ്പോ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. അതിനാൽ, ഈ കത്തിന് അതിന്റെ പ്രാധാന്യം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, മാപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് പട്ടയം അനുവദിച്ചിരുന്നുവെന്ന് കത്ത് കാണിക്കുന്നു. *(ഊന്നൽ നൽകി)*

13. ഭരണഘടന അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരമുള്ള ഒരു ഹർജിയിൽ ഹൈക്കോടതി ട്രിബ്യൂണലിന്റെ ഉത്തരവ് ശരിവെയ്ക്കുകയും താഴെ പറയുന്നവ വിധിക്കുകയും ചെയ്തു:

"17. യഥാർത്ഥത്തിൽ, Sy നമ്പർ 299/2-ൽ 2.27 ഏക്കർ ഭൂമി അപേക്ഷകരുടെ പിതാവായ എസ്.വി. ശ്രീനിവാസലു നായിഡു എക്സിബിറ്റ് A1, A2 വിൽപ്പന രേഖകൾ പ്രകാരം വാങ്ങി. 0.07 ഏക്കർ ഭൂമി റോഡ് വീതി കൂട്ടുന്നതിന് വേണ്ടി എടുത്തതിന് ശേഷം, ബാക്കിയുള്ള 2.20 ഏക്കർ (12,100 ചതുരശ്ര യാർഡ്) ഭൂമിയിൽ നിന്ന് 4,971 ചതുരശ്ര യാർഡ് അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് എക്സിബിറ്റ് A3 പ്രകാരം വി. കൃഷ്ണ മൂർത്തിക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും വിറ്റു. ഇപ്പോൾ, തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമി 7,128.5 ചതുരശ്ര യാർഡാണ്. വി. കൃഷ്ണ മൂർത്തിയും മറ്റുള്ളവരും/വാദികളും യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയും/പ്രതിയും തമ്മിൽ 2.27 ഏക്കറിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന 4,971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി സംബന്ധിച്ച് O.S. നമ്പർ 175/1970-ൽ നടന്ന തർക്കത്തിൽ, 1970 ഓഗസ്റ്റ് 13-ലെ വിധിയും ഉത്തരവും വഴി തീരുമാനം ഉണ്ടായതനുസരിച്ച്, 1959 മുതൽ 1964 വരെ 2.20 ഏക്കർ ഭൂമി ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന്റെ കൈവശമായിരുന്നുവെന്ന് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. സംസ്ഥാന സർക്കാർ 2.27 ഏക്കർ ഭൂമി യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യക്ക് കൈമാറിയത് ആ കേസിൽ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എക്സിബിറ്റ് B21-ലെ ഉള്ളടക്കങ്ങൾ പ്രകാരം, വിധിയിലുള്ള ഭൂമിയുടെ മൂന്ന് ഭാഗങ്ങളിലെയും ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന്റെ കൈവശാവകാശം ആർ.ഡബ്ല്യു.2 സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ ഫയൽ ചെയ്ത CCCA നമ്പർ 30/1972-ലെ അപ്പീൽ തള്ളിയത് സംബന്ധിച്ച്, O.S. നമ്പർ 175/1990-ലെ ആ വിധിന്യായവും ഉത്തരവും അന്തിമമായതിനാൽ വാദികൾ അത് നടപ്പാക്കാൻ തുടർനടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. അതിനാൽ, അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിന് അദ്ദേഹം വിറ്റ ഭൂമിയുടെ ഭാഗത്തിന്മേൽ ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും ഉണ്ടായിരുന്നു.

18. എക്സിബിറ്റ് B28 രേഖ പ്രകാരം 2.20 ഏക്കർ ഭൂമി മുഴുവൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് കൈമാറിയെന്നുള്ള യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ വാദം അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. കാരണം, എക്സിബിറ്റ് B14 പ്രകാരം 2.20 ഏക്കർ ഭൂമി മല്ലേപ്പള്ളി വില്ലേജ് ഏരിയയിലെ മിനിയേച്ചർ റൈഫിൾ റേഞ്ചായാണ് കാണിക്കുന്നത്, ഷെയ്ഖ്പേട്ട് വില്ലേജിലല്ല. കൂടാതെ അത്തരത്തിൽ എക്സിബിറ്റ് A1, A2 എന്നിവയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 2.20 ഏക്കർ ഭൂമി ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന്റേതാണെന്നും അവ സാധുവായ രേഖകളാണെന്നും സ്പെഷ്യൽ കോടതി വിധിച്ചു.

19. എക്സിക്യൂഷൻ നടപടികൾ നിലനിൽക്കെ, എതിർകക്ഷി 1, വി. കൃഷ്ണ മൂർത്തിയിൽ നിന്ന് 1992 മാർച്ച് 18-ലെ അസൈൻമെന്റ് രേഖ പ്രകാരം, O.S. നമ്പർ 175/1990-ലെ വിധിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട മുഴുവൻ ഭൂമിയിലും തനിക്ക് 1/3-ാം ഭാഗം ഓഹരിക്ക് അവകാശമുണ്ടെന്ന് വാദിച്ചു. ഈ രേഖ കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. പെൻഷൻ പേയ്മെന്റ് ഓഫീസ് പൊളിക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കാനും, കോടതിയലക്ഷ്യ നടപടികൾ ഒഴിവാക്കാനും, യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ, തങ്ങളുടെ ഭൂമിയല്ലെങ്കിൽ പോലും, വിധിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഭൂമിയോട് ചേർന്നുള്ള അഞ്ച് തുല്യ അളവിലുള്ള ഒഴിഞ്ഞ ഭൂമി കൈമാറാൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. ഈ കൈമാറ്റത്തിന് ശേഷം, വിധിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 'ബി' ഭാഗമായി കാണിച്ചിട്ടുള്ള 2627.87 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി ഒന്നാം എതിർകക്ഷിക്ക് കൈമാറിയെന്ന് സ്പഷ്യൽ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. കൈമാറ്റത്തിന് ശേഷം ഒന്നാം എതിർകക്ഷിക്ക് ശ്രീനിവാസലു നായിഡുവിന്റെ ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം ലഭിച്ചതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശം നിയമവിരുദ്ധവും അസാധുവുമാണെന്നും നിരീക്ഷിച്ചു.

14. ട്രിബ്യൂണലിന്റെയും ഹൈക്കോടതിയുടെയും ഉത്തരവുകൾ O.S. നമ്പർ 175/1970-ലെ വിധിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. എന്നാൽ ആ കേസ് സർവേ നമ്പർ 299/2-ൽ ഉൾപ്പെട്ട 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡിനെ സംബന്ധിച്ച് മാത്രമായിരുന്നു. മേൽപ്പറഞ്ഞ കേസിൽ വാദികൾ വാദിച്ചത്, അപേക്ഷകർ രണ്ട് തീറാധാരം മുഖേന 2 ഏക്കർ 27 ഗ്രണ്ട ഭൂമി വാങ്ങിയെന്നും, വാദികൾ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് വാങ്ങിയവരാണെന്നുമാണ്.

15. അപ്പീൽവാദിക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്, ആദ്യ കേസിന്റെ വിഷയം വാദികൾ വാങ്ങിയ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് മാത്രമായിരുന്നു എന്നാണ്. ആ ഭൂമിക്ക് മേലുള്ള വാദികളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെക്കുറിച്ച് മാത്രമായിരുന്നു ആ വാദവിഷയം. ഭൂമി ഹൈദരാബാദ് സംസ്ഥാന സൈന്യത്തിന്റേതാണോ എന്നും 1958-ൽ യൂണിയന് കൈമാറിയിട്ടുണ്ടോ എന്നും ഒരു വാദവിഷയം ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും, ആ വാദവിഷയം അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടു. എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം വാദവിഷയത്തിലെ കണ്ടെത്തൽ കേസിന്റെ വിഷയമായ ഭൂമിയിൽ മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തണം, അല്ലാതെ ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം യൂണിയന് കൈമാറിയ മുഴുവൻ ഭൂമിക്കും ബാധകമാക്കരുത്.

16. രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1908, വകുപ്പ് 17(2)(vii) പ്രകാരം, ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം യൂണിയന് ഭൂമി കൈമാറിയത് ഒരു രജിസ്റ്റേർഡ് രേഖ വഴി നടത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഈ വകുപ്പ് ഇപ്രകാരമാണ്:

"17. രജിസ്ട്രേഷൻ നിർബന്ധമായ രേഖകൾ.

(1) ഒരു ജില്ലയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതും, 1864-ലെ ആക്ട് XVI, അല്ലെങ്കിൽ ഇന്ത്യൻ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1866, അല്ലെങ്കിൽ ഇന്ത്യൻ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1871, അല്ലെങ്കിൽ ഇന്ത്യൻ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1877, അല്ലെങ്കിൽ ഈ ആക്ട് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന തീയതിയിലോ അതിനുശേഷമോ നടപ്പാക്കിയതുമായ താഴെ പറയുന്ന രേഖകൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യണം.

(a) സ്ഥാവര സ്വത്ത് ദാനം ചെയ്യുന്ന രേഖകൾ;

(b) നൂറ് രൂപയോ അതിലധികമോ മൂല്യമുള്ള ഏതെങ്കിലും അവകാശം, ഉടമസ്ഥാവകാശം, താൽപ്പര്യം എന്നിവ സ്ഥാവര സ്വത്തിൽ നിലവിലോ ഭാവിയിലോ സൃഷ്ടിക്കാനോ, പ്രഖ്യാപിക്കാനോ, കൈമാറാനോ, പരിമിതപ്പെടുത്താനോ, ഇല്ലാതാക്കാനോ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതോ പ്രവർത്തിക്കുന്നതോ ആയ മറ്റ് നോൺ-ടെസ്റ്റമെന്ററി രേഖകൾ;

(c) അത്തരം ഏതെങ്കിലും അവകാശം, ഉടമസ്ഥാവകാശം, അല്ലെങ്കിൽ താൽപ്പര്യം എന്നിവ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനോ, പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനോ, കൈമാറുന്നതിനോ, പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നതിനോ, ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രതിഫലം ലഭിച്ചതായി അല്ലെങ്കിൽ നൽകിയതായി സമ്മതിക്കുന്ന നോൺ-ടെസ്റ്റമെന്ററി രേഖകൾ; കൂടാതെ

xx xx xx

(2) ഉപവിഭാഗം (1)-ലെ (b), (c) വകുപ്പുകളിലെ ഒന്നും താഴെ പറയുന്നവയ്ക്ക് ബാധകമല്ല -

xx xx xx

(vii) സർക്കാർ നൽകുന്ന ഏതെങ്കിലും സ്ഥാവര സ്വത്ത് ഗ്രാന്റ്;"

17. ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റ്സ് ആക്ട്, 1895-ലെ വകുപ്പ് 2 പ്രകാരം, ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റുകൾക്ക് ട്രാൻസ്ഫർ ഓഫ് പ്രോപ്പർട്ടി ആക്ട് ബാധകമല്ല. അതിനാൽ, നൂറ് രൂപയോ അതിൽ കൂടുതലോ മൂല്യമുള്ള സ്ഥാവര സ്വത്ത് ഒരു രജിസ്റ്റേർഡ് രേഖ വഴി മാത്രമേ

കൈമാറാൻ കഴിയൂ എന്ന ട്രാൻസ്ഫർ ഓഫ് പ്രോപ്പർട്ടി ആക്ടിന്റെ വകുപ്പ് 54-ലെ വ്യവസ്ഥ ഗവൺമെന്റ് ഭൂമിക്ക് ബാധകമല്ല. വകുപ്പ് 2 ഇപ്രകാരമാണ്:

> "2. ട്രാൻസ്ഫർ ഓഫ് പ്രോപ്പർട്ടി ആക്ട്, 1882, ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റുകൾക്ക് ബാധകമല്ല. - 1882-ലെ ട്രാൻസ്ഫർ ഓഫ് പ്രോപ്പർട്ടി ആക്ടിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള യാതൊന്നും, ഏതെങ്കിലും ഭൂമിയോ അതിലെ ഏതെങ്കിലും താൽപ്പര്യമോ സർക്കാരിനാൽ അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാരിനുവേണ്ടി ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിക്ക് ഇതുവരെ നൽകിയതോ ഇനി നൽകുന്നതോ ആയ ഏതെങ്കിലും ഗ്രാന്റിനോ മറ്റ് കൈമാറ്റത്തിനോ ബാധകമാകില്ല. എന്നാൽ അത്തരം എല്ലാ ഗ്രാന്റുകളും കൈമാറ്റങ്ങളും പ്രസ്തുത ആക്ട് പാസാക്കിയിട്ടില്ലാത്തതുപോലെ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും പ്രാബല്യത്തിൽ വരികയും ചെയ്യും."

18. 1956 ഒക്ടോബർ 10-ലെ കത്ത് പ്രകാരം ഭൂമി യൂണിയന് കൈമാറിയെന്ന് വാദിച്ചു. അതിൽ ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിലെ 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ട ഭൂമി ഉൾപ്പെടെ 1650 ഏക്കർ 2 ഗുണ്ട ഭൂമി ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന് കൈമാറി. തുടർന്ന്, 1957 ഓഗസ്റ്റ് 24-ന് ചന്ദ്രായൻഗുട്ട ലൈൻസിനോട് ചേർന്നുള്ള 150 ഏക്കർ 8 ഗുണ്ട ഭൂമി ഒഴിവാക്കുകയും, 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട ഭൂമി മിലിട്ടറി എസ്റ്റേറ്റ് ഓഫീസർക്ക് കൈമാറാൻ കളക്ടറോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അത്തരത്തിലുള്ള ആശയവിനിമയത്തെ തുടർന്ന്, 1958 മാർച്ച് 19-ലെ നടപടിക്രമങ്ങളിൽ 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം ഇന്ത്യൻ യൂണിയന് കൈമാറി.

19. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച 1956 ഒക്ടോബർ 10-ലെ കത്തിൽ, ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം 1650 ഏക്കർ 2 ഗുണ്ട ഭൂമി കൈമാറിയിരുന്നു. എന്നാൽ, പിന്നീട് 1957 ഓഗസ്റ്റ് 24-ന് ചന്ദ്രായൻഗുട്ട ലൈൻസിലുള്ള 150 ഏക്കർ 8 ഗുണ്ട ഭൂമി ഒഴിവാക്കി. 1956 ഒക്ടോബർ 10-ലെ കത്ത് ഇപ്രകാരമാണ്:

> " പ്രേഷകൻ :
> ചീഫ് സെക്രട്ടറി ടു ഗവൺമെന്റ്,
> ജനറൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ്,
> ഹൈദരാബാദ് ഡെക്കാൻ.
> പ്രേഷിതൻ:
> സെക്രട്ടറി ടു ഗവൺമെന്റ് ഓഫ് ഇന്ത്യ,

പ്രതിരോധ മന്ത്രാലയം, ന്യൂ ഡൽഹി.

വിഷയം: പഴയ ഹൈദരാബാദ് കന്റോൺമെന്റ് ഭൂമികൾ പ്രതിരോധ മന്ത്രാലയത്തിനും സംസ്ഥാന സർക്കാരിനും ഇടയിൽ വിഭജിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച്

സർ,

ഈ ഗവൺമെന്റിന്റെ 1952 ജൂലൈ 9-ലെ കത്ത് നമ്പർ 1065 CAD ആർമി, മിനിസ്ട്രി ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ്സിന് (ഇപ്പോൾ ഹോം ആഭ്യന്തര മന്ത്രാലയം) ന്യൂഡൽഹിക്ക് അയച്ചതിനെക്കുറിച്ച് (പരിശോധിക്കുന്നതിനായി പകർപ്പ് കൂടെ വെക്കുന്നു) പറയാൻ ഞാൻ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിൽ പറയുന്നതുപോലെ, മുൻ ഹൈദരാബാദ് ആർമി കെട്ടിടങ്ങളുടെ അലോക്കേഷൻ സംബന്ധിച്ച് ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റും ഹൈദരാബാദ് ഗവൺമെന്റും തമ്മിൽ ധാരണയിലെത്തിയിരുന്നു. ഈ ധാരണ അനുസരിച്ച്, ഹൈദരാബാദിലുള്ള താഴെ പറയുന്ന ലൈനുകൾ ഐ.എസ്.എഫ്. (ഇന്ത്യൻ സ്റ്റേറ്റ് ഫോഴ്സ്) ലൈനുകളായി, ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ സ്വത്തായി കണക്കാക്കിയിരുന്നു.

1. മുഹമ്മദി ലൈൻസ്.
2. ഇബ്രാഹിം ബാഗ് ലൈൻസ്.
3. മക്കായി ദർവാസ ലൈൻസ്.
4. ആസഫ്ഗർ ലൈൻസ്
5. മസാബ് ലൈൻസ്.
6. ചന്ദ്രായൻഗുട്ടോ ലൈൻസ്

അതുപോലെ, താഴെ പറയുന്ന ഹൈദരാബാദ് ആർമി ലൈനുകളും ഹൈദരാബാദിലെ കെട്ടിടങ്ങളും ഹൈദരാബാദ് ഗവൺമെന്റിന്റെ നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകളായി കണക്കാക്കുന്നതിനും ധാരണയിലെത്തിയിരുന്നു.

1. ഫത്തേ ദർവാസ ലൈൻസ്.
2. മല്ലപ്പള്ളി ലൈൻസ്.
3. എ.സി. ഗാർഡ്സ് (സൈഫാബാദ്) ലൈൻസ്.
4. നമ്പള്ളി ലൈൻസ്.
5. സെൻട്രൽ മിലിട്ടറി ഹോസ്പിറ്റൽ കെട്ടിടം (ഇപ്പോൾ സരോജിനി ദേവി ഹോസ്പിറ്റൽ)
6. ബഞ്ചാര ദർവാസ ലൈൻസ്.
7. ബാൻഡ് ലൈൻസ് ഫത്തേ മൈദാൻ.

8. മൈസറാം ലൈൻസ്.

മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ച കത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, രണ്ട് സർക്കാരുകൾക്കിടയിൽ ഹൈദരാബാദ് കന്റോൺമെന്റ് ഭൂമികൾ വിഭജിക്കുന്നതിനുള്ള വിഷയം കുറച്ചുകാലമായി ഈ ഗവൺമെന്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിലുണ്ട്. ഈ ഭൂമികളുടെ വിഭജനത്തിനായി കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനവും തമ്മിൽ ഒരു ധാരണയിലെത്തുന്നതിനായി, ഈ ഗവൺമെന്റ് മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച കത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചത്, ഐ.എസ്.എഫ്. കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് സമീപമുള്ളതോ ഐ.എസ്.എഫ്. കെട്ടിടങ്ങളിലെ താമസക്കാർക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതോ ആയ എല്ലാ ഭൂമികളും ഐ.എസ്.എഫ്. അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സ്വത്തായി കണക്കാക്കണമെന്നും, ബാക്കിയുള്ളവ ഹൈദരാബാദ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി വരുന്ന നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. സ്വത്തായി കണക്കാക്കണമെന്നുമാണ്. ഐ.എസ്.എഫ്., നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ഭൂമികളുടെ സർവേയും അതിരടയാളപ്പെടുത്തലും നടത്താൻ ഈ ഗവൺമെന്റ് സർവേയർമാരോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് മുകളിലെ കത്തിലും 1954 ഓഗസ്റ്റ് 27/28-ന് നിങ്ങൾക്ക് അയച്ച ഡി.ഒ. നമ്പർ 661/ജി.എ.ഡി. ആർമി 54-ലും ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിനെ അറിയിച്ചിരുന്നു. ആ ജോലി ഇപ്പോൾ പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു.

അനുബന്ധ ഭൂമികളുടെ അതിരടയാളപ്പെടുത്തലിന്റെ മുഴുവൻ വിഷയവും സംസ്ഥാന സർക്കാർ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പരിശോധിച്ച ശേഷം, ഇതോടൊപ്പം അയയ്ക്കുന്ന ഭൂപടങ്ങളിൽ (അഞ്ചെണ്ണം) സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെയുള്ള വിഭജനം ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് അംഗീകരിക്കണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകളോട് ചേർന്നുള്ള അനുബന്ധ ഭൂമികൾ പച്ച നിറത്തിലും, നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകളോട് ചേർന്നുള്ള ഭൂമികൾ നീല നിറത്തിലും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ഔപാർശ സംക്ഷിപ്തമായി താഴെ പറയുന്ന ഭൂമികളുടെ വിഭജനം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു:

	ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈൻസ്	ഏക്കർ	ഗ്രണ്ട

1	മൊഹമ്മദി ലൈൻസ്	361	20
2	ഇബ്രാഹിംബാഗ് ലൈൻസ്	484	02
3	മക്കായി ദർവാസ ലൈൻസ്	244	08
4	ബൻജാര ദർവാസാ ലൈൻസ്	32	18

രണ്ട് സർക്കാരുകളും തമ്മിലുള്ള ധാരണയനുസരിച്ച്, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വത്തായ ബഞ്ചാര ദർവാസ ലൈനുകൾ കേന്ദ്രത്തിന്റെ സ്വത്തായ മസാബ് ലൈനുകൾക്ക് പകരം കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നു. കേന്ദ്രത്തിന്റെ സ്വത്ത് ഈ ഗവൺമെന്റിന്റെ 1956 ജൂൺ 26-ലെ എൻഡോഴ്സ്മെന്റ് നമ്പർ 197 GAD 21 ആർമി 56 പ്രകാരം കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, ഇവിടെ മസാബ് ലൈനുകൾ ഒഴിവാക്കുകയും താഴെ നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകളിൽ കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു- ബഞ്ചാര ദർവാസ ലൈനുകൾക്ക് പകരം ഐ.എസ്.എഫ്. ആയി കാണിക്കുന്നു.

		ഏക്കർ	ഗുണ്ട
5	അസഫിനനഗർ ലൈൻസ്	378	16
6	ചന്ദ്രഗുപ്ത ലൈൻസ്	150	08
	അകെ	1650	32

	നോൺ ISF ലൈൻസ്	ഏക്കർ	ഗുണ്ട

1	ഫത്തേഹ് ദർവാസാ ലൈൻസ്, (തങ്ക കോട്ട നൗരംഗി മൈദാൻ)	42	04
2	മലപ്പള്ളി ലൈൻസ്		
3	A C ഗാർഡ്സ് (സൈഫാബാദ്) ലൈൻസ്	450	12
4	നംപള്ളി ലൈൻസ്		
5	കേന്ദ്ര പട്ടാള ആശുപത്രി കെട്ടിടം (എപ്പോൾ സരോജിനി ദേവി ആശുപത്രി)		
6	മസാബ് ലൈൻസ്		
7	മൈസരം ലൈൻസ്	463	10
8	ബാൻഡ് ലൈൻസ് ഫത്തേഹ് മൈതാനം	18	18
	ആകെ	974	4

"മുകളിൽ പറഞ്ഞതിൽ നിന്ന്, 1650 ഏക്കർ 32 ഗുണ്ട കേന്ദ്രത്തിനും 974 ഏക്കർ 04 ഗുണ്ട സംസ്ഥാനത്തിനും ലഭിക്കുമെന്ന് കാണാം.

ഈ മുൻ ഹൈദരാബാദ് കന്റോൺമെന്റ് ഭൂമികളുടെ മേൽപ്പറഞ്ഞ വിഭജനം കേന്ദ്രത്തിനും സംസ്ഥാനത്തിനും ഇടയിൽ എത്രയും വേഗം അംഗീകരിച്ച് അറിയിക്കണമെന്ന് ഞാൻ നിങ്ങളോട് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന് ലഭിക്കുന്ന ഭൂമി പ്രാദേശിക സൈനിക അധികാരികൾക്ക് കൈമാറാൻ കഴിയും.

വേഗത്തിലുള്ള മറുപടി വളരെ വിലമതിക്കുന്നു.

വിശ്വസ്തതയോടെ,

ഒപ്പ്/-

ഭരത് ചന്ദ് ധന

ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി ടു ദി ഗവൺമെന്റ്

10.10.1956

ഐ.എസ്.എഫ്. ആൻഡ് നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ഭ്രമികൾ - ഹൈദരാബാദ്

I	ലങ്കർ ഹൗസ്	പ്രദേശം	പ്ലാനിമീറ്റർ ഏരിയ	
	കേന്ദ്ര സർക്കാർ	1. Bit excl പോളോ ഗ്രൗണ്ട് (M47 മുതൽ M52 വരെയുള്ള സർവേ പൂർത്തിയാക്കിയതിന് ശേഷം വെള്ളത്തിനടിയിലായ പ്രദേശം)	361	20
	സംസ്ഥാന സർക്കാർ	III bit ധാക്ക ലോത്ത	20	08
	സംസ്ഥാന സർക്കാർ	II Bit നൗരംഗി മൈദാൻ (സ്റ്റേഷൻ നമ്പർ 9-ലെ മാറ്റങ്ങൾക്ക് ശേഷം, കളക്ടറുടെ ഓഫീസിലെ പ്ലാനിൽ അടയാളപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള റോഡിന്റെ തെക്ക് ഭാഗത്തുള്ള അതിർത്തി ഒഴിവാക്കി)	21	36
II	ഗോൽകൊണ്ട പ്രദേശം കേന്ദ്ര സർക്കാർ	I ഇബ്രാഹിം ബറാക് മുതലായവ	467	28
		സെപ്റ്റിക് ടാങ്ക്	9	02
		അടുക്കള തോട്ടം	7	12
		II മകൈ ദർവാസാ ലൈൻസ് (പ്ലാനിൽ 2 4 എന്നിങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയ എൻക്രോമാക്മെൻറുകൾ ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട്)	139	00

		III ഗോൽകൊണ്ട ഫോർട്ടിന് കിഴക്ക് പ്രദേശം	104	26
			728	10
	കേന്ദ്ര സർക്കാർ	ബൻസാര ദർവാസാ ലൈൻസ്	30	14
		തൊഴുത്തുകൾ	2	04
			32	18
III	മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശം	പ്ലാനിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതുപോലെ I റൈഫിൾ റേഞ്ചും പരേഡ് ഗ്രൗണ്ടും	372	16
		II മിലിറ്ററി ശ്മശാനം	3	20
		III മിനിയേച്ചർ റൈഫിൾ റേഞ്ച്	2	20
			378	16

ഒപ്പ്/-
10/10/56"

20. ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകൾ ഇന്ത്യൻ സെക്യൂരിറ്റി ഫോഴ്സ് ലൈനുകളാണ്, അതേസമയം നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകൾ ഹൈദരാബാദ് സംസ്ഥാനത്തിന്റേത് പോലുള്ള ഇന്ത്യൻ സെക്യൂരിറ്റി ഫോഴ്സ് അല്ലാത്തവയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ട ഭാഗം ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ് ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനിന്റെ ഭാഗമാണ്. ഈ ആശയവിനിമയത്തോടൊപ്പം ചേർത്ത അനുബന്ധത്തിൽ, ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ് മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശമായി 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ട അളവിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. നിലവിലെ അപ്പീലുകളിലെ ഭൂമിയുടെ വിഷയം മിനിയേച്ചർ റൈഫിൾ റേഞ്ച് എന്ന് വിവരിച്ച 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ടയാണ്. മല്ലപ്പള്ളി ലൈനുകൾ നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈനുകളായിട്ടാണ് പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും, ഇത് ഏകദേശം 450 ഏക്കർ 12 ഗുണ്ടയാണ്. അതിനാൽ, അനുബന്ധത്തിൽ മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശം മല്ലപ്പള്ളി ലൈനുകളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണെന്ന്

വാദിക്കുന്നു. മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശം ആസഫ്ഗർ ലൈനുകൾക്ക് തുല്യമോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു തെറ്റുമൂലമോ ആണെങ്കിലും, ഇത് ആസഫ്ഗർ ലൈനുകളുമായി അളവിൽ തുല്യമാണ്.

21. 1958 മാർച്ച് 19-ലെ കത്തിൽ (എക്സിബിറ്റ് B-14) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള, 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം കൈമാറുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അപ്പീൽവാദിയുടെ ബോർഡും ഹൈദരാബാദ് കളക്ടറും തമ്മിലുള്ള നടപടികൾ താഴെ വായിക്കാം:

ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ബോർഡിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങൾ.

ഒത്തുകൂടിയത് സെക്കന്ദ്രാബാദിലെ ഗാരിസൺ എഞ്ചിനീയർ ഓഫീസിൽ .

"1958 മാർച്ച് 19-ന് 10:00 മണിക്ക്

ഉത്തരവ്	സ്റ്റേഷൻ ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സ്
	ലെറ്റർ നമ്പർ. 17729
	തീയതി 1958 ജനുവരി 15 പ്രകാരം
ഉദ്ദേശം	ഹൈദരാബാദിലെ മുൻ സ്റ്റേറ്റ് ഫോഴ്സ് ഭൂമികൾ
	സൈന്യത്തിന് ലഭിക്കുന്ന ഭാഗം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്

അധ്യക്ഷൻ

ബ്രിഗേഡിയർ ജി.എസ്. ബാൽ - സ്റ്റേഷൻ കമാൻഡർ

അംഗങ്ങൾ

1. മേജർ ഡബ്ല്യു.എസ്. റസാലം - ഡി.എ.എ. & ക്യു.എം.ജി. എച്ച്.ക്യു. സെക്കന്ദ്രാബാദ് സ്റ്റേഷൻ
2. ശ്രീ എച്ച്.എസ്. ഗുണ്ടപ്പ - എം.ഇ.എസ്. ഗാരിസൺ എഞ്ചിനീയർ പ്രതിനിധി
3. ശ്രീ ഡി.ഡി. ആനന്ദ് - എം.എൽ. & സി. എം.ഇ.ഒ. സെക്കന്ദ്രാബാദ് പ്രതിനിധി
4. ശ്രീ രാമസ്വാമി നായിഡു - ഹൈദരാബാദ് കളക്ടറുടെ പ്രതിനിധി

ഉത്തരവ് അനുസരിച്ച് ബോർഡ് ഒത്തുകൂടി, ഏറ്റെടുക്കേണ്ട വസ്തുവിന്റെ വിവരങ്ങളും അതിന്റെ സ്ഥാനവും അതിരും ഭൂമി രേഖകളിൽ നിന്ന് പരിശോധിക്കാൻ തുടങ്ങി. കളക്ടറുടെ പ്രതിനിധി ശ്രീ രാമസ്വാമി നായിഡു, കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഭൂമിയുടെ അളവ് അന്തിമമായിട്ടില്ലെങ്കിലും, അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ഭൂമി രേഖകളിൽ നിന്ന് താഴെ പറയുന്നവ നൽകി.

(a) ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ 1957 മാർച്ച് 11-ലെ കത്ത് നമ്പർ 70732/Q3(Plg)VOL-II/18-S/Q/D(QTD) & LHD പ്രകാരം, ആന്ധ്രാപ്രദേശ് ഗവൺമെന്റ് ജനറൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (മിലിട്ടറി ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ്) ഹൈദരാബാദിന്റെ സെക്രട്ടറിക്കയച്ച കത്ത് അനുസരിച്ച്, അനുബന്ധം "A"-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ്, മുഹമ്മദി ലൈൻസ്, ഇബ്രാഹിം ബാഗ് ലൈൻസ്, മക്കായി ദർവാസ ലൈൻസ്, ബൻസാര ദർവാസ ലൈൻസ് എന്നിവയോട് ചേർന്നുള്ള 1650 ഏക്കർ 32 ഗുണ്ട ഭൂമി സൈനിക അധികാരികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. മുകളിൽ പറഞ്ഞ പ്രദേശത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ 1956 ഒക്ടോബർ 10-ലെ സംസ്ഥാന കത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു, ഇത് അനുബന്ധം "B" ആയി ചേർത്തതാണ്.

(b) തുടർന്ന്, 1957 ഓഗസ്റ്റ് 24-ലെ GAD മെമ്മോറാണ്ടം നമ്പർ 2733/57-2 പ്രകാരം കളക്ടർക്കും, മിലിട്ടറി എസ്റ്റേറ്റ്സ് ഓഫീസർ, അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് കമാൻഡന്റ്, സ്റ്റേഷൻ ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സ്, സെക്കന്ദ്രാബാദ്, ബോർഡ് ഓഫ് റവന്യൂ എന്നിവർക്ക് അയച്ച പകർപ്പുകൾ പ്രകാരം, ചന്ദ്രായൻ ഗുട്ട ലൈൻസിനോട് ചേർന്നുള്ള 150 ഏക്കർ 8 ഗുണ്ട ഭൂമി 1650 ഏക്കർ 32 ഗുണ്ടയിൽ നിന്ന് കുറയ്ക്കണം. ബാക്കിയുള്ള 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട ഭൂമി മാത്രം സൈനിക അധികാരികൾക്ക് കൈമാറണം. ഇത് സൈനിക ആസ്ഥാനം സ്ഥിരീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി, താഴെ പറയുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ സൈനിക അധികാരികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്:-

	ഏക്കർ	ഗുണ്ട
1.മുഹമ്മദി ലൈൻസ്	361	20
2.ഇബ്രാഹിംബാഗ് ലൈൻസ്	484	2
3.മക്കായി ദർവാസ ലൈൻസ്	244	8
4.ബഞ്ചാര ദർവാസ ലൈൻസ്	32	18
5.ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ്	378	16
ആകെ	1500	24

2. മുകളിൽ പറഞ്ഞവയുടെ പ്ലാനുകൾ അനുബന്ധം "D", "E", "F" ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രദേശങ്ങൾ സംസ്ഥാന സെറ്റിൽമെന്റ് വകുപ്പ് അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തി, കല്ല് തൂണുകളും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ ബോർഡ് സ്ഥലത്ത് നേരിട്ട് പരിശോധിച്ചു. നിലവിൽ അതിർത്തി കല്ലുകൾ താൽക്കാലികമായി ടാർ ഉപയോഗിച്ച് അടയാളപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവ സ്ഥിരമായി കൊത്തിവെക്കേണ്ടതാണ്.

3.ബോർഡ് നേരിട്ട് നടത്തിയ പരിശോധനയിൽ, ഏറ്റെടുത്ത എല്ലാ ലൈനുകളിലും നിരവധി കൈയേറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടെന്ന് നിരീക്ഷിച്ചു. 1958 മെയ് 9-ലെ കളക്ടർ ലാൻഡ് അക്വിസിഷൻ ഹൈദരാബാദിന്റെ കത്ത് നമ്പർ RC-CIO/1522/Hyd/58 പ്രകാരം ഈ കൈയേറ്റങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അനുബന്ധം കാണുക. ഈ കൈയേറ്റങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച കെട്ടിടങ്ങളോ (സ്ഥിരവും താൽക്കാലികവും) കൃഷി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലങ്ങളോ ആണെന്ന് ബോർഡ് നിരീക്ഷിച്ചു. സൈനിക അധികാരികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭൂമിയുടെ അതിരുകൾക്കുള്ളിൽ വരുന്ന ചില പ്രദേശങ്ങൾ കൃഷി, കന്നുകാലി മേച്ചിൽ, മറ്റ് വാണിജ്യ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി സിവിൽ അധികാരികൾ പാട്ടത്തിന് നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് കളക്ടറുടെ പ്രതിനിധി ബോർഡിനെ അറിയിച്ചു. കളക്ടറുടെ പ്രതിനിധി നൽകിയ, അത്തരം പാട്ടങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങളും നിബന്ധനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു പട്ടിക അനുബന്ധം "H" ആയി ചേർത്തതാണ്.

4. ബഞ്ചാര ദർവാസ ലൈനുകളിലെ കെട്ടിടങ്ങൾ ഇപ്പോഴും എച്ച്.എസ്.ആർ.പി. യൂണിറ്റുകളുടെ കൈവശത്തിലായതിനാൽ സംസ്ഥാന പി.ഡബ്ല്യു.ഡി. ഇതുവരെ കൈമാറിയിട്ടില്ലെങ്കിലും, മുകളിൽ പറഞ്ഞ പട്ടിക പ്രകാരമുള്ള അതിനോട് ചേർന്നുള്ള ഭൂമികൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

5.സ്ഥലത്ത് ഭൂമി നേരിട്ട് പരിശോധിക്കുകയും ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ബോർഡ് താഴെ പറയുന്നവ നിരീക്ഷിച്ചു:

(a) ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ്

i) സരോജിനി ദേവി ഹോസ്പിറ്റലും ആസഫ്നഗർ ലൈനും തമ്മിലുള്ള അതിരടയാളപ്പെടുത്തൽ പുനർനിർണ്ണയിക്കണം. അതിനായി സംസ്ഥാന അധികാരികൾ അതിർത്തി തൂണുകൾ 46 മുതൽ 113 വരെ അധികമായി സ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നടപടികൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ii) സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പ്രതിനിധി ശ്രീ രാമസ്വാമി നായിഡു പ്രസ്താവിച്ചത്, ആസഫ്നഗർ പമ്പിംഗ് സ്റ്റേഷനും ഹുസൈൻ ഗുൽഷാൻ എന്ന

കെട്ടിടവും സമീപത്തുള്ള കൃഷി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലവും ഉൾപ്പെടെ 76 മുതൽ 100 വരെയുള്ള തുണ്ടുകൾക്കിടയിലുള്ള 44 ഏക്കർ ഭൂമി ഇപ്പോൾ കൈമാറേണ്ടതില്ല. മുകളിലെ ഖണ്ഡിക 1-ലെ ഇനം (b)-ൽ പറഞ്ഞ 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ടയിൽ ഇത് തെറ്റായി ഉൾപ്പെടുത്തിയതാണെന്നും, ഇത് സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്വത്തും (ആസഫ്നഗർ വാട്ടർ വർക്സ്) സ്വകാര്യ സ്വത്തും ആണെന്നും പറഞ്ഞു.

(b) xxx xxx

(c)

(d)

(e) ഇബ്രാഹിംബാഗ് ലൈൻസ്

6.പ്ലാൻ അനുസരിച്ച് അതിർത്തി തുണ്ടുകൾ നിലവിലുണ്ട്.

സൈന്യത്തിന്റെ (അധിനിവേശ യൂണിറ്റുകൾ) സജീവമായ ഉപയോഗത്തിനുള്ള പ്രദേശങ്ങളുടെ ശുപാർശകളെക്കുറിച്ച്, അവയുടെ ഭാവിയിലെ ഉപയോഗവും മിച്ച ഭൂമിയും മിലിട്ടറി എസ്റ്റേറ്റ്സ് ഓഫീസർക്ക് കൈമാറുന്നതിനുള്ള മിച്ചം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനായി ഉപയോക്തൃ യൂണിറ്റുകളിൽ നിന്ന് കണ്ടെത്തുന്നു.

അധ്യക്ഷൻ -

ഒപ്പ്/-

അംഗങ്ങൾ

1.ഒപ്പ്/-

2.ഒപ്പ്/-

3.ഒപ്പ്/-

4.ഒപ്പ്/-

22. കൂടാതെ, ഈ ഭൂമി മിലിട്ടറി ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററിലും ജനറൽ ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററിലും അപ്പീൽവാദിയുടെ കൈവശത്തിലാണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് വാദിക്കുന്നു. ഇവ എവിഡൻസ് ആക്ട്, 1872-ന്റെ വകുപ്പ് 74-ന്റെ അർത്ഥത്തിലുള്ള പൊതുരേഖകളാണ്. മാത്രമല്ല, സാധാരണ സംഭവങ്ങൾ, മനുഷ്യ സ്വഭാവം, പൊതു-സ്വകാര്യ കാര്യങ്ങൾ എന്നിവ പരിഗണിച്ച്, ഒരു പ്രത്യേക കേസിലെ വസ്തുതകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സംഭവിച്ചതായി കോടതിക്ക് അനുമാനിക്കാൻ കഴിയും, ഉദാഹരണത്തിന് (e) ജുഡീഷ്യൽ, ഔദ്യോഗിക

നടപടികൾ കൃത്യമായി നടന്നിട്ടുണ്ട്, (f) ബിസിനസിന്റെ സാധാരണ രീതികൾ പ്രത്യേക കേസുകളിൽ പാലിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, ഔദ്യോഗിക ചുമതലകളുടെ ഭാഗമായി സൂക്ഷിക്കുന്ന രേഖകൾക്ക് കൃത്യതയുടെ അനുമാനം ലഭിക്കുന്നതിനാൽ, യൂണിയനെ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരനായി കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ല, ഇത് അപേക്ഷകർക്ക് ട്രിബ്യൂണലിന്റെ അധികാരപരിധിയിൽ വരാൻ അർഹത നൽകുന്നു. യൂണിയന് തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമിയിൽ വ്യക്തമായ ഉടമസ്ഥാവകാശമുണ്ട്. ആദ്യ കേസിൽ യൂണിയൻ പരാജയപ്പെട്ടുവെങ്കിലും, ആ കേസിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ ആ കേസിന്റെ വിഷയമായ ഭൂമിയിൽ മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തണം, മുഴുവൻ ഭൂമിക്കും ബാധകമാക്കരുത്.

23. മറുവശത്ത്, മിസ്റ്റർ റാവു വാദിച്ചത്, തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമി സർഫ്-ഇ-ഖാസ് ഭൂമിയാണെന്നും, അതായത് നിസാം കുടുംബത്തിന്റെ ഹൈദരാബാദ് സംസ്ഥാനത്തിലെ കിരീടാവകാശ ഭൂമിയാണെന്നും ആണ്. അപേക്ഷകരുടെ മുൻഗാമികൾക്ക് ഭൂമി വിറ്റ ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് നിസാമിന് കീഴിൽ പട്ടയത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു. അത്തരമൊരു പട്ടയം ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖയാണ്, അതിനാൽ 1959 ഡിസംബർ 12-ലെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വിൽപ്പന രേഖ പ്രകാരം അപേക്ഷകരുടെ മുൻഗാമികൾക്ക് സാധുവായ ഉടമസ്ഥാവകാശം കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. ആദ്യ കേസിൽ വാദികളുടെ അവകാശവാദം അവർ വാങ്ങിയ ഭൂമിയിൽ മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരുന്നെങ്കിലും, അപേക്ഷകരുടെ മുൻഗാമി വാങ്ങിയ മുഴുവൻ ഭൂമിയെയും സംബന്ധിച്ചാണ് വിധിന്യായമെന്നും വാദിച്ചു. അതിനാൽ, അത്തരമൊരു വിധി റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആയി പ്രവർത്തിക്കും. **നിയമപരമായ പ്രതിനിധികൾ മുഖേന കെ. എതിരാജൻ (നിര്യാതൻ) വേഴ്സസ് ലക്ഷ്മി & മറ്റുള്ളവർ**[5] (2003) 10 SCC 578 എന്ന വിധിന്യായത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് ഈ വാദം ഉന്നയിച്ചത്, അതിൽ മുൻ കേസിലും തുടർന്നുള്ള കേസിലും ഒരേ കക്ഷികൾക്കിടയിൽ നേരിട്ടും വ്യക്തമായും ഉൾപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ ഒന്നുതന്നെയാണെങ്കിൽ, മുൻ കേസിൽ സ്വത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമാണ് ഉൾപ്പെട്ടതെങ്കിലും, തുടർന്നുള്ള കേസിൽ മുഴുവൻ സ്വത്തും വിഷയമായി വരികയാണെങ്കിൽ, റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വം ബാധകമാകുമെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഭൂമി കൈയേറ്റം നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുമെന്നും, അപ്പീൽവാദികൾ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(g)-ന്റെ അർത്ഥത്തിലുള്ള വ്യക്തികളാണെന്നും വാദിച്ചു. അതിനാൽ, ട്രിബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ ആരംഭിച്ച നടപടിക്രമങ്ങൾ സാധുതയുള്ളതാണെന്നും ശരിയായ രീതിയിലാണ് തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടതെന്നും വാദിച്ചു.

5 (2003) 10 SCC 578

24.ഞങ്ങൾ കക്ഷികളുടെ അഭിഭാഷകരെ കേട്ടു. ഈ അപ്പീലുകളിൽ താഴെ പറയുന്ന ചോദ്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

(i) വാദികൾ ഫയൽ ചെയ്ത ആദ്യ കേസിൽ ഹൈക്കോടതി ശരിവെച്ച ഉത്തരവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആയി പ്രവർത്തിക്കുമോ?

(ii) അപ്പീൽവാദികൾ തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമിക്ക് മേലുള്ള അവരുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

(iii) അപ്പീൽവാദി നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(d)-ന്റെ അർത്ഥത്തിൽ ഒരു ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരനാണോ?

25. പ്രധാനമായും 1965 ഏപ്രിൽ 14-ന് വാദികൾ ഫയൽ ചെയ്ത കേസിന്റെ അടിസ്ഥാനം അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് വാദികൾ ഭൂമി വാങ്ങിയതാണെന്നുള്ള വാദത്തെ ആശ്രയിച്ച് അപ്പീൽവാദികളിൽനിന്ന് കൈവശാവകാശം അപേക്ഷകർ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് ഭൂമി വാങ്ങിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വാദികളെ ഉടമകളായി കണ്ടെത്തിയതിനാൽ, ആ കേസിൽ തീരുമാനിച്ച ഉടമസ്ഥാവകാശ വിഷയം റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആയി പ്രവർത്തിക്കും. അതിനാൽ, ഈ അപ്പീലുകളിലെ പ്രതികൾ, തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമിയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം ഇല്ലാത്തതിനാൽ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരാണ്. വാദികൾ അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി വാങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നും, ശേഷിക്കുന്ന 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി അപേക്ഷകരുടെ കൈവശം വെച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഇവിടെ ആവർത്തിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ആദ്യ കേസിലെ വിധി ആദ്യ കേസിന്റെ ഷെഡ്യൂൾ ചെയ്ത വസ്തുവായ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡിനെ സംബന്ധിച്ച് മാത്രമായിരുന്നു. അപേക്ഷകരുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമായ പട്ടയം ട്രിബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ തെളിവായി ഹാജരാക്കിയിരുന്നില്ല. അങ്ങനെ, ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന രേഖ ഹാജരാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

26. ആദ്യ കേസിൽ, അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമിയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശമോ കൈവശാവകാശമോ സ്ഥാപിക്കാൻ ഒരു എതിർവാദം ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നില്ല. 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമി ഷെഡ്യൂൾ ചെയ്ത വസ്തുവും ആദ്യ കേസിലെ വിഷയവുമായിരുന്നു. ആദ്യ കേസിലെ വാദവിഷയം 1, കേസിന് മുമ്പുള്ള 12 വർഷത്തിനുള്ളിൽ 'കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമി'യുടെ മേലുള്ള വാദികളുടെയും അവരുടെ മുൻഗാമികളുടെയും

കൈവശാവകാശത്തെ സംബന്ധിച്ചായിരുന്നു. അതിനാൽ, വാദികളുടെ അവകാശങ്ങൾ 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് അളവിലുള്ള കേസിനാസ്പദമായ ഭൂമിയെ സംബന്ധിച്ച് മാത്രമാണ് പരിശോധിച്ചത്. എന്നിരുന്നാലും, കൈവശാവകാശത്തിലും ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിലും ഒരു കണ്ടെത്തലിൽ എത്താൻ, ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന് നൽകിയെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന (എങ്കിലും ഹാജരാക്കുകയോ തെളിയിക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത) പട്ടയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വാദികൾ വാങ്ങിയ ഭൂമിക്ക് മേലുള്ള അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിന്റെ കൈവശാവകാശം ഒരുമിച്ച് പരിഗണിച്ചു.

27. അപേക്ഷകർ ഫയൽ ചെയ്ത രണ്ടാമത്തെ കേസിൽ, കേസിന്റെ മുഴുവൻ അടിസ്ഥാനവും ആദ്യ കേസിലെ കണ്ടെത്തലുകളായിരുന്നു. ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് ഭൂമി വാങ്ങിയതിനെക്കുറിച്ചോ അദ്ദേഹത്തിന് നൽകിയ പട്ടയത്തിന്റെ നിയമസാധുതയെക്കുറിച്ചോ സാധുതയെക്കുറിച്ചോ സ്വതന്ത്രമായ ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അപേക്ഷകർ തങ്ങളുടെ കൈവശാവകാശം ഉറപ്പുവരുത്താൻ തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമി സന്ദർശിക്കാറുണ്ടെന്ന് വാദിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഈ വാദം കൂടാതെ, തർക്കത്തിലുള്ള ഭൂമിയിൽ കൈവശാവകാശം സ്ഥാപിക്കാൻ വാദികളുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് രഹസ്യമായോ പരസ്യമായോ എന്തെങ്കിലും നടപടികളുണ്ടായി എന്നതിന് തെളിവില്ല.

28.വാസ്തവത്തിൽ, അപ്പീൽവാദികൾ വാദികളുമായി ഒരു ഒത്തുതീർപ്പിലെത്തിയിരുന്നു. അതനുസരിച്ച്, 1995 ഓഗസ്റ്റ് 19-ന് കോടതിയുടെ അനുമതിയോടെ കൈവശമുള്ള കുറച്ച് ഭൂമി ഉത്തരവ് നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വിധി ഉടമയ്ക്ക് നൽകി. അപ്പീൽവാദികൾ വിധി നടപ്പാക്കുന്നതിനായി ഭൂമി കൈമാറാൻ ഒത്തുതീർപ്പിൽ ഏർപ്പെട്ട ഈ നടപടി, അവർക്ക് ഉടമസ്ഥാവകാശമുണ്ടെന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നു. അപേക്ഷകരുടെ പിതാവ് ഉത്തരവ് നടപ്പാക്കുന്ന നടപടികളിൽ ഒരു കക്ഷിയായിരുന്നുവെങ്കിലും, കൈമാറ്റത്തെ അദ്ദേഹം എതിർത്തില്ല. ഇത്, അപേക്ഷകരുടെ പിതാവിന്റെ കൈവശത്തിൽ വസ്തു ഇല്ലായിരുന്നുവെന്നും, ശേഷിക്കുന്ന 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിയിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശമോ കൈവശാവകാശമോ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നില്ലെന്നും എന്ന നിഗമനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. മറുവശത്ത്, ഹൈദരാബാദ് കളക്ടർ 1958-ൽ കൈവശം കൈമാറിയ തീയതി മുതൽ തങ്ങൾ ഭൂമി കൈവശം വെച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അപ്പീൽവാദികൾ വ്യക്തമായി വാദിച്ചു. കഴിഞ്ഞ 30 വർഷമായി അപ്പീൽവാദികൾ തടസ്സമില്ലാത്ത കൈവശാവകാശം തുടർന്നു.

29. മുൻ കേസിലെ വിധി റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയായി പ്രവർത്തിക്കുമോ എന്ന വാദം പരിശോധിക്കാൻ, സി.പി.സി.യിലെ വകുപ്പ് 11 താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:

"11. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ. – ഏതെങ്കിലും കേസ് അല്ലെങ്കിൽ വിഷയത്തിൽ, അതേ വിഷയമോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ സാരാംശമോ, അതേ കക്ഷികൾക്കിടയിലോ അല്ലെങ്കിൽ അവരിലാരെങ്കിലും അതേ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിന് അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്ന കക്ഷികൾക്കിടയിലോ മുൻ കേസിൽ നേരിട്ടും സാരാംശത്തിലും വിഷയമായിരുന്നതും, അങ്ങനെയുള്ള തുടർന്നുള്ള കേസ് അല്ലെങ്കിൽ വിഷയം പിന്നീട് ഉന്നയിച്ച കേസ് വിസ്തരിക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ള ഒരു കോടതി വിസ്തരിക്കുകയും അന്തിമമായി തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്ത വിഷയങ്ങൾ, ഒരു കോടതിയും വിചാരണ ചെയ്യരുത്.

വിശദീകരണം I. – "മുൻ കേസ്" എന്ന പദം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അത് അതിനുമുമ്പ് ഫയൽ ചെയ്തതാണോ അല്ലയോ എന്നത് പരിഗണിക്കാതെ, തർക്കത്തിലെ കേസിന് മുമ്പ് തീരുമാനിക്കപ്പെട്ട ഒരു കേസിനെയാണ്, .

വിശദീകരണം II. – ഈ വകുപ്പിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി, ഒരു കോടതിയുടെ യോഗ്യത, അത്തരം കോടതിയുടെ തീരുമാനത്തിനെതിരെയുള്ള അപ്പീൽ അവകാശം സംബന്ധിച്ച വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കാതെ തീരുമാനിക്കപ്പെടും.

വിശദീകരണം III. – മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച വിഷയം മുൻ കേസിൽ ഒരു കക്ഷി ആരോപിക്കുകയും മറ്റേ കക്ഷി വ്യക്തമായോ സൂചിതമായോ നിഷേധിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ സമ്മതിക്കുകയോ ചെയ്തതായിരിക്കണം.

വിശദീകരണം IV.– അത്തരം മുൻ കേസിൽ പ്രതിരോധത്തിനോ ആക്രമണത്തിനോ കാരണമായി ഉന്നയിക്കാമായിരുന്നതും ഉന്നയിക്കേണ്ടിയിരുന്നതുമായ ഏതൊരു വിഷയവും അത്തരം കേസിൽ നേരിട്ടും സാരാംശത്തിലും വിഷയമായിരുന്നതായി കണക്കാക്കും."

30. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ വാദം സാധാരണയായി ട്രിബ്യൂണലിന് മുമ്പിലുള്ള അപേക്ഷകരായ വാദികൾക്കെതിരെയാണ് ഉന്നയിക്കാറ്. ***അൽക്ക ഗുപ്ത വേഴ്സസ് നരേന്ദർ കുമാർ ഗുപ്ത***[6] (2010) 10 SCC 141 എന്ന വിധിന്യായത്തിൽ ഈ കോടതി, റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ വാദം ഒരു വാദിയുടെ അവകാശവാദം തീർപ്പാക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്മേലുള്ള ഒരു നിയന്ത്രണമാണെന്ന് വിധിച്ചു. ഏതെങ്കിലും കേസിനോ വിഷയത്തിനോ റെസ്

6 (2010) 10 SCC 141

ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ തടസ്സം ബാധകമാക്കാൻ പൂർത്തീകരിക്കേണ്ട പ്രധാന ആവശ്യകതകൾ ഈ കോടതി ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞു. അത് താഴെ പറയുന്നവ നിരീക്ഷിച്ചു:

> “20. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ വാദം ഒരു വാദിയുടെ അവകാശവാദം തീർപ്പാക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്മേലുള്ള ഒരു നിയന്ത്രണമാണ്. ഈ വാദം വ്യക്തമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെടണം, പ്രത്യേകിച്ച് കൺസ്ട്രക്റ്റീവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തടസ്സം തേടുമ്പോൾ. കൺസ്ട്രക്റ്റീവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ എതിർപ്പിനാൽ തടസ്സപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്ന വാദിക്ക് ആ വാദത്തെക്കുറിച്ച് അറിയിപ്പും അതിനെതിരെ തന്റെ വാദങ്ങൾ ഉന്നയിക്കാൻ അവസരവും ലഭിക്കണം. ഈ കേസിൽ, കൺസ്ട്രക്റ്റീവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയുടെ വാദം ഇല്ലായിരുന്നു, അപ്പീൽവാദിയായ വാദിക്ക് അത്തരം വാദത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള കേസ് നേരിടാൻ അവസരവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.
>
> 21.റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്നാൽ "തീർപ്പുകൽപ്പിച്ച ഒരു കാര്യം" എന്നാണ്, അതായത്, ഒരു ജൂഡീഷ്യൽ തീരുമാനത്തിലൂടെ അന്തിമമായി തീർപ്പാക്കപ്പെട്ട ഒരു വിഷയം. സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ (CPC) വകുപ്പ് 11 ആണ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. അതിന്റെ പ്രസക്തഭാഗം താഴെ നൽകുന്നു (വിശദീകരണങ്ങൾ I മുതൽ VIII വരെ ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട്):
>
> "11. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ. — xxxx xxxx"
>
> 22.ഒരു കേസിനോ വിഷയത്തിനോ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ബാധകമാവണമെങ്കിൽ താഴെ പറയുന്ന പ്രധാന വ്യവസ്ഥകൾ നിർബന്ധമാണ് എന്ന് കോഡിലെ വകുപ്പ് 11 ആവശ്യപ്പെടുന്നു:
>
> (i)മുൻ കേസിലും ഇപ്പോഴത്തെ കേസിലും വിഷയം നേരിട്ടും കാര്യമായ രീതിയിലും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കണം.
>
> (ii)മുൻ കേസ് നിലവിലെ കേസിലെ അതേ കക്ഷികളോ അവർക്ക് കീഴിൽ അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നവരോ തമ്മിലായിരിക്കണം.
>
> (iii)കക്ഷികൾ മുൻ കേസിൽ ഒരേ പദവിയിൽ തന്നെ കേസ് നടത്തിയിരിക്കണം.
>
> (iv)ഇപ്പോഴത്തെ കേസിലെ വിഷയം മുൻ കേസിൽ കേൾക്കുകയും അന്തിമമായി തീരുമാനിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കണം.
>
> (v)മുൻ കേസ് പരിഗണിച്ച കോടതിക്ക് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട പ്രത്യേക വിഷയത്തിൽ വിചാരണ നടത്താൻ അധികാരമുണ്ടായിരിക്കണം.

31.യോഗ്യതയുള്ള കോടതികളുടെ അന്തിമ തീരുമാനങ്ങൾക്ക് ചേർച്ചയിലായിരിക്കണം എന്ന പൊതുനയത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന നിയമം. ***ദര്യാവോ & മറ്റുള്ളവർ v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് യു.പി. & മറ്റുള്ളവർ***[7] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി നടത്തിയ വിധി താഴെ നൽകുന്നു:

> "9. ...സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ നിയമത്തിന് ചില സാങ്കേതിക വശങ്ങളുണ്ട്, ഉദാഹരണത്തിന്, കൺസ്ട്രക്റ്റീവ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ഒരു സാങ്കേതിക വശമായി കണക്കാക്കാം; എന്നാൽ ഈ നിയമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം പൊതുനയപരമായ പരിഗണനകളാണ്. യോഗ്യതയുള്ള കോടതികൾ പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന വിധികൾക്ക് ഒരു അന്തിമത ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടത് പൊതുജനങ്ങളുടെ താൽപ്പര്യമാണ്. അതേപോലെ, വ്യക്തികളെ ഒരേ തരത്തിലുള്ള വ്യവഹാരങ്ങൾക്കായി രണ്ടുതവണ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാതിരിക്കേണ്ടതും പൊതുതാല്പര്യമാണ്. ഈ രണ്ട് തത്വങ്ങളാണ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ നിയമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമെങ്കിൽ, അനുച്ഛേദം 32 പ്രകാരം സമർപ്പിച്ച ഹർജികളിലെ മൗലികാവകാശങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ പോലും അവ അപ്രസക്തമോ അനുവദനീയമല്ലാത്തതോ ആയി കണക്കാക്കാനാവില്ല."

32. **സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് കർണാടക & മറ്റൊരാൾ v. ഓൾ ഇന്ത്യ മാനുഫാക്ചറേഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷൻ & മറ്റുള്ളവർ**[8] എന്ന വിധിന്യായത്തിൽ, ഈ കോടതി സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ന്റെ വിശദീകരണങ്ങൾ III & IV പരിഗണിച്ചു. അതിൽ ഇപ്രകാരം വ്യക്തമാക്കി:

> "32. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന തത്വം വലിയ പൊതുതാൽപര്യത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. ഇത് രണ്ട് കാര്യങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു: ഒന്ന്, 'നെമോ ഡെബെറ്റ് ബിസ് വെക്സാരി പ്രോ ഉന എറ്റ് ഇഡെം കോസ' (nemo debet bis vexari pro una et eadem causa) (ഒരേ കാരണത്താൽ ആരും രണ്ടുതവണ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കപ്പെടരുത്) എന്ന തത്വം; [പി . രാമനാഥ അയ്യർ : അഡ്വാൻസ്ഡ് ലോ ലെക്സിക്കോൺ, (വാല്യം. 3, 3rd പതിപ്പ്., 2005) at പേജ് 3170]) രണ്ട്, ഒരേ വ്യവഹാരത്തിന് ഒരു അന്ത്യമുണ്ടാകണം എന്ന പൊതുനയം. [Mulla: സിവിൽ നടപടിക്രമം ചട്ടം, (വാല്യം 1, 15th പതിപ്പ് 1995) at പേജ് 94] സിവിൽ നടപടി ചട്ടം 1908-ലെ (ഇനിമുതൽ CPC) വകുപ്പ് 11 റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമല്ലെന്നും,

7 AIR 1961 SC 1457
8 (2006) 4 SCC 683

മറിച്ച് അതിന്റെ ഒരു നിയമപരമായ അംഗീകാരം മാത്രമാണെന്നും വ്യക്തമാണ്. അതിനാൽ, ഈ വകുപ്പ് പൊതുവായ നിയമ തത്വത്തെ പൂർണ്ണമായി വിശദീകരിക്കുന്ന ഒന്നായി കണക്കാക്കരുത്. [കളിപട ദേവ് . ദിജപദ ദാസ്, (1929-1930) 57 IA 24 : AIR 1930 PC 22 at പേജ് 23] ഒരു വിഷയം മുൻ നടപടിക്രമത്തിൽ തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടാൽ, കക്ഷികൾക്ക് ആ വിഷയം വീണ്ടും വീണ്ടും ഉന്നയിക്കാൻ അവസരം നൽകാതിരിക്കുക എന്നതാണ് ഈ തത്വത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം. വകുപ്പ് 11 'വ്യവഹാര വാദതടസ്സം' (cause of action estoppel), 'വിഷയത്തിന്റെ വാദതടസ്സം' (issue estoppel) എന്നിവ അംഗീകരിക്കുന്നു. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന തത്വം പൊതുതാൽപര്യ ഹർജികൾക്ക് ബാധകമാണോ എന്നും, സോമശേഖർ റെഡ്ഡി [(1999) 1 KLD 500 : (2000) 1 കാന്ത് LJ 224 (DB)] കേസിലെ വിഷയങ്ങളും കണ്ടെത്തലുകളും നിലവിലെ വ്യവഹാരത്തിന് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആകുമോ എന്നും നാം പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്."

xx xx xx

36. സോമശേഖർ റെഡ്ഡി കേസിലെ വിഷയങ്ങളും കണ്ടെത്തലുകളും ഇപ്പോഴത്തെ വ്യവഹാരത്തിന് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആകുമോ എന്ന് ഇപ്പോൾ നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം. മുൻ നടപടിക്രമത്തിൽ "നേരിട്ടും കാര്യമായ രീതിയിലും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട" വിഷയങ്ങൾ മാത്രമേ തുടർന്നുള്ള നടപടിക്രമത്തിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആകുകയുള്ളൂ എന്ന് സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ൽ പറയുന്നു. വകുപ്പ് 11-ന്റെ വിശദീകരണം III അനുസരിച്ച്, ഒരു വിഷയം റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആകണമെങ്കിൽ അത് ഒരു കക്ഷി ഉന്നയിക്കുകയും മറുകക്ഷി അത് വ്യക്തമായി നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കണം.

41. ഈ നിയമതത്വങ്ങൾ മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ട്, സോമശേഖർ റെഡ്ഡി കേസിൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ എന്താണ് ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നതെന്നും, ആദ്യ ഘട്ടത്തിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ഹൈക്കോടതി എങ്ങനെയാണ് അത് തീരുമാനിച്ചതെന്നും, ജെ.സി. മധുസ്വാമിയുടെയും മറ്റുള്ളവരുടെയും ഇപ്പോഴത്തെ വ്യവഹാരത്തിൽ എന്താണ് ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്നും ഉള്ള ചോദ്യങ്ങൾ ഉയരുന്നു. അധിക ഭ്രമിയുടെ വിഷയം സോമശേഖർ റെഡ്ഡി കേസിൽ "നേരിട്ടും കാര്യമായ രീതിയിലും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു" [(1999) 1 KLD 500 : (2000) 1 Kant LJ 224 (DB)] എന്ന് കാണിക്കുന്നതിനായി, നാം ആദ്യം കക്ഷികളുടെ അപേക്ഷകളും, വ്യവഹാരത്തിന്റെ കാരണങ്ങളും, കക്ഷികളുടെ പ്രസ്താവനകളും, സോമശേഖർ റെഡ്ഡി [(1999) 1 KLD 500 : (2000) 1 കാന്ത് LJ 224 (DB)] ." കേസിലെ ഹൈക്കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകളും പരിശോധിക്കും.

33. മറ്റൊരു കോണിൽ നിന്ന് ഈ വിഷയം പരിശോധിക്കാം, അതായത് ആദ്യ കേസിൽ പ്രതികളായ അപേക്ഷകർക്ക് അവരുടെ സഹപ്രതികൾക്കെതിരെ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ഉന്നയിക്കാൻ കഴിയുമോ എന്ന്. ആദ്യ കേസിൽ, പ്രതിക്ക് 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിക്ക് മേൽ അവകാശം ഉന്നയിക്കാൻ അവസരമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ, അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു അവകാശവാദവും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടില്ല. സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11, വിശദീകരണം IV അനുസരിച്ച്, 7128.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിയുടെ കൈവശം ആവശ്യപ്പെട്ട് മുൻ കേസിൽ പ്രതിരോധപരമായ വാദങ്ങൾ ഉന്നയിക്കാൻ അപേക്ഷകർക്ക് കഴിയുമായിരുന്നു, അതും അവർ ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നു. അത്തരം പ്രതിരോധം ഉന്നയിക്കുന്നതിനോ എതിർവാദം ഉന്നയിക്കുന്നതിനോ ഉള്ള പരാജയം, സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ന്റെ വിശദീകരണം IV അനുസരിച്ച്, നിർമ്മാണപരമായ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയായി കണക്കാക്കപ്പെടും. ഈ കോടതിയുടെ **രാംധർ ശ്രീവാസ് v. ഭഗവാൻദാസ്**[9] എന്ന വിധി ഇവിടെ പരാമർശിക്കാവുന്നതാണ്. കൈവശാവകാശത്തിനായുള്ള ഒരു കേസിൽ, പ്രതിയായ ഭഗവാൻദാസ് യഥാർത്ഥ ഉടമയായ ഹിരാലാലിന്റെ വാടകക്കാരനാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. പിന്നീട് ഒരു വിൽപ്പനയിലൂടെ അയാൾ രാംധറിന്റെ വാടകക്കാരനായി. വാടകക്കാരനായ ഭഗവാൻദാസിനെതിരെ കൈവശാവകാശത്തിനായുള്ള കേസ് നിലനിൽക്കില്ല എന്ന കാരണത്താൽ ആദ്യ കേസ് തള്ളിയിരുന്നു. പിന്നീട് വാങ്ങിയയാൾ ഫയൽ ചെയ്ത മറ്റൊരു കേസിൽ, പ്രതിയായ ഭഗവാൻദാസ് പരാതിക്കാരന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം നിഷേധിച്ചു, എന്നാൽ ആദ്യ കേസിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വാദവും ഉന്നയിച്ചിരുന്നില്ല. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, കോടതി ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു:

> "23. ഈ കേസിൽ, മുൻ കേസിൽ പ്രതിയായ ഭഗവാൻദാസ് വസ്തുവിന്റെ ഉടമയല്ലെന്നും, ഹിരാലാലിന്റെ വാടകക്കാരനെന്ന നിലയിലല്ലാതെ അയാൾക്ക് ആ വസ്തുവിൽ എങ്ങനെ അവകാശം ഉണ്ടെന്ന് കാണിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നും കോടതി വ്യക്തമായ കണ്ടെത്തൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു വാടകക്കാരൻ എന്ന നിലയിലല്ലാതെ മറ്റൊരു ശേഷിയിൽ നിയമപരമായ കൈവശാവകാശം ഭഗവാൻദാസ് ഉന്നയിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ആ നടപടിക്രമങ്ങളിൽ അയാൾ അത്തരത്തിലുള്ള വാദം ഒരു പ്രതിരോധമെന്ന നിലയിൽ ഉന്നയിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ന്റെ വിശദീകരണം IV അനുസരിച്ച് അയാൾ അത്തരം വാദം ഉന്നയിക്കേണ്ടിയിരുന്നു, പക്ഷേ അയാൾ അതിൽ പരാജയപ്പെട്ടു.

9 (2005) 13 SCC 1

അതുകൊണ്ട് തന്നെ സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ന്റെ വിശദീകരണം IV-ൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള നിർമ്മാണപരമായ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന തത്വം ഈ കേസിലെ വസ്തുതകൾക്ക് ബാധകമാണ്, കൂടാതെ മുൻ കേസിൽ എടുക്കേണ്ടിയിരുന്നതും എന്നാൽ എടുക്കാത്തതുമായ ഒരു വാദം ഈ കേസിൽ ഉന്നയിക്കാൻ പ്രതിക്ക് കഴിയില്ല. സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ന്റെ വിശദീകരണം IV ഇവിടെ വ്യക്തമായി ബാധകമാകും, അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വാദം ഈ നടപടിക്രമങ്ങളിൽ ഉന്നയിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് പ്രതിയായ ഭഗവാൻദാസിനെ തടയാൻ കഴിയും."

34.സഹപ്രതികൾക്കിടയിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ഉണ്ടാകുമോ എന്ന വിഷയം ആദ്യമായി പരിശോധിച്ചത് **മുന്നി ബീബി (മരിച്ചവർ) & മറ്റൊരാൾ v. തിർലോകി നാഥ് & മറ്റുള്ളവർ**[10] എന്ന കേസിൽ പ്രിവി കൗൺസിലാണ്. സഹപ്രതികൾക്കിടയിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ബാധകമാവാനുള്ള മൂന്ന് തത്വങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്: (1) പ്രതികൾക്കിടയിൽ താൽപ്പര്യ വൈരുദ്ധ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം; (2) പരാതിക്കാരന്റെ ആവശ്യം പരിഗണിക്കുന്നതിന് ഈ താൽപ്പര്യ വൈരുദ്ധ്യം തീരുമാനിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരിക്കണം; (3) പ്രതികൾക്കിടയിലുള്ള വിഷയം അന്തിമമായി തീരുമാനിച്ചിരിക്കണം. ആദ്യ കേസിൽ, പരാതിക്കാർക്ക് കൈവശാവകാശം നൽകുന്നതിന്, അപേക്ഷകരുടെ അച്ഛനും അപ്പീൽവാദിയും തമ്മിലുള്ള ബാക്കി ഭൂമിയുടെ വിഷയം തീരുമാനിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് ഈ പരിശോധനയും തൃപ്തികരമല്ല. ഈ തത്വം **മഹ്ബൂബ് സാഹിബ് v. സയ്യിദ് ഇസ്മായിൽ & മറ്റുള്ളവർ**[11] എന്ന വിധിന്യായത്തിൽ ഈ കോടതി ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞു:

"8. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, അപ്പീൽ കോടതിയുടെ വിധി റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന തത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹൈക്കോടതി റദ്ദാക്കിയത് ശരിയായിരുന്നോ എന്ന ചോദ്യം ഉയരുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, വിചാരണ കോടതി റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന വാദം പ്രാഥമിക വിഷയമായി തള്ളിക്കളഞ്ഞു എന്ന് പറയുന്നത് പ്രസക്തമാണ്. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന തത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിചാരണ കോടതിയുടെ വിധി നിലനിർത്താൻ അവസരം ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, അത് അപ്പീൽ കോടതിയിൽ വാദിക്കപ്പെട്ടില്ല. അതിനാൽ, ഒ.എസ്. നമ്പർ 3/1/1951-ലെ വിധി റെസ്

10 AIR 1931 PC 114
11 AIR 1931 PC 114

ജൂഡിക്കേറ്റയായി ബാധകമാകില്ല എന്ന വിചാരണ കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തൽ അന്തിമമായി. അപ്പോൾ ഈ കേസിലെ വസ്തുതകൾക്ക് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ എന്ന തത്വം ആകർഷിക്കപ്പെടുമോ എന്നതാണ് ചോദ്യം. സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11 അനുസരിച്ച്, മുൻ കേസിൽ നേരിട്ടോ കാര്യമായോ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ, അതേ കക്ഷികൾ തമ്മിലോ അല്ലെങ്കിൽ അതേ സ്ഥാനപ്പേരിൽ വാദിച്ച കക്ഷികൾ തമ്മിലോ ഉള്ളതാണെങ്കിൽ, മുൻ കേസിലെ വിധി പരാതിക്കാരനും പ്രതിയും തമ്മിലോ, സഹ-പരാതിക്കാർ തമ്മിലോ, അല്ലെങ്കിൽ സഹ-പ്രതികൾ തമ്മിലോ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആകുമെന്ന് പറയുന്നത് ശരിയാണ്..."

35. **ഗോവിന്ദമ്മാൾ (മരിച്ചവർ) നിയമപരമായ പ്രതിനിധികളിലൂടെയും മറ്റുള്ളവരും v. വൈദ്യനാഥൻ & മറ്റുള്ളവർ**[12] എന്ന സമീപകാല വിധിന്യായത്തിൽ, സഹപ്രതികൾക്കിടയിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ബാധകമാകുമോ എന്ന് പരിശോധിച്ചു. ഈ കേസിൽ അപേക്ഷകരും അപ്പീൽവാദികളും ആദ്യ കേസിലെ പ്രതികളായിരുന്നു. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കേസിൽ, എ ഷെഡ്യൂൾ ഭൂമിക്ക് മേൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ ബി ഷെഡ്യൂൾ ഭൂമിയിൽ പങ്കുതി പങ്കിന് വേണ്ടിയോ പരാതിക്കാർ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തു. സഹപ്രതികൾക്കിടയിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വം ബാധകമാകുന്നതിനെക്കുറിച്ച് കോടതി ഖണ്ഡിക 14-ൽ പരിഗണിച്ചു, അതിപ്രകാരം:

"14. എന്നിരുന്നാലും, സഹപ്രതികൾക്കിടയിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വങ്ങൾ ബാധകമായേക്കാവുന്ന ചില സാഹചര്യങ്ങളുണ്ട്. ഇത് നൂറ്റാണ്ടുകളായി ഇംഗ്ലീഷ് കോടതികളും നമ്മുടെ കോടതികളും അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹപ്രതികൾക്കിടയിൽ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വം ബാധകമാക്കാനുള്ള ആവശ്യകമായ വ്യവസ്ഥകൾ ഇവയാണ്: (a) ബന്ധപ്പെട്ട പ്രതികൾക്കിടയിൽ താൽപ്പര്യ വൈരുദ്ധ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം, (b) പരാതിക്കാരൻ ആവശ്യപ്പെട്ട നിവൃത്തി നൽകുന്നതിന് ഈ താൽപ്പര്യ വൈരുദ്ധ്യം തീരുമാനിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരിക്കണം, (c) പ്രതികൾക്കിടയിലുള്ള വിഷയം അന്തിമമായി തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടിരിക്കണം. ഈ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകളും ഈ കേസിൽ നിലവിലില്ല. ഒന്നാമതായി, ക്ഷേത്രവും സ്കൂളും ഫയൽ ചെയ്ത കേസുകളിൽ പ്രതികൾക്കിടയിൽ താൽപ്പര്യ വൈരുദ്ധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. രണ്ടാമതായി, താൽപ്പര്യ വൈരുദ്ധ്യം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട്, പരാതിക്കാരായ ക്ഷേത്രത്തിനോ സ്കൂളിനോ നിവൃത്തി നൽകുന്നതിനായി പ്രതികൾക്കിടയിൽ ഒരു

12 (2019) 17 SCC 433

തർക്കവും തീരുമാനിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരുന്നില്ല. നേരെമറിച്ച്, പരാതിക്കാരുടെ അച്ഛനും പ്രതിയുടെ അച്ഛനും ആ കേസുകളിൽ ഒരുമിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയായിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും ചേർന്ന് ആ കേസുകളെ എതിർത്തു. അതിനാൽ, റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വങ്ങൾ ഇവിടെ ബാധകമാകില്ല."

36. അപേക്ഷകർക്ക് അവരുടെ കൈവശാവകാശത്തിലുള്ളതെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന ഭൂമിക്ക് മേൽ ഒരു ഉടമസ്ഥാവകാശവും അവർ ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ല, ആദ്യ കേസിലെ വിഷയം 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് മാത്രമായിരുന്നു. അതിനാൽ, ആ കേസിലെ വിധി കേസിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഭൂമിക്ക് മാത്രമേ ബാധകമാകുകയുള്ളൂ.

37. ആദ്യ കേസ് അതേ കക്ഷികൾ തമ്മിലാണെങ്കിലും, അതിലെ വിഷയം ഒന്നല്ല. റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ബാധകമാവണമെങ്കിൽ, മുൻ കേസിലെ വിഷയം ഒരു കക്ഷി ഉന്നയിക്കുകയും മറ്റേ കക്ഷി അത് വ്യക്തമായോ വ്യംഗ്യമായോ നിഷേധിക്കുകയോ അംഗീകരിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കേസിന്റെ വിഷയം 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡിൽ ഒതുങ്ങിയതിനാൽ, ആ വിധി ആ പരിധിയിൽ മാത്രമേ ബാധകമാകൂ. വിശദീകരണം IV അനുസരിച്ച്, ഈ വിഷയം നിർമ്മാണപരമായ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റയാൽ തടസ്സപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് പറയാൻ സാധിക്കില്ല, കാരണം അത് പിന്നീട് കേസ് ഫയൽ ചെയ്യുന്ന പരാതിക്കാരന് മാത്രമേ ബാധകമാകൂ. അപ്പീൽവാദികൾ, ആദ്യ കേസിലെ പരാതിക്കാരുടെ അവകാശവാദം ആ കേസിന്റെ വിഷയത്തിന് മാത്രം ബാധകമാകുന്ന രീതിയിൽ നിഷേധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, ആദ്യ കേസിലെ വിധി തുടർന്നുള്ള കേസുകൾക്ക് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ ആയി ബാധകമാകില്ല.

38. റാവു ഈ കോടതിയുടെ കെ. എതിരാജൻ എന്ന വിധിന്യായത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നത് നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ, ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ഉത്തരവുകളുടെ അടിസ്ഥാനവും ഈ വിധിന്യായമാണ്. വിധിയിലെ ഖണ്ഡിക 20 ആണ് ഇതിന് ആധാരമായി ഉദ്ധരിക്കുന്നത്, അതിപ്രകാരം:

"മുൻ കേസിൽ വസ്തുവിന്റെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമാണ് ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നത്, എന്നാൽ തുടർന്നുള്ള കേസിൽ മുഴുവൻ വസ്തുവും വിഷയമാകുന്നു എന്നതുകൊണ്ട് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വം ബാധകമാകില്ല എന്ന വാദം അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. മുൻ കേസിലും തുടർന്നുള്ള കേസിലും ഒരേ കക്ഷികൾക്കിടയിൽ നേരിട്ടും കാര്യമായ

രീതിയിലും ഉൾപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ ഒന്നാണെങ്കിൽ, സിവിൽ നടപടി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ലെ റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വം ആകർഷിക്കപ്പെടും - ഒരുപക്ഷേ - മുൻ കേസിൽ വസ്തുവിന്റെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമാണ് ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതെങ്കിൽപോലും, തുടർന്നുള്ള കേസിൽ മുഴുവൻ വസ്തുവും വിഷയമാകാം."

40. ഈ ഖണ്ഡിക പ്രത്യേകമായി വായിക്കാൻ കഴിയില്ല. അത്തരം ഒരു നിരീക്ഷണം രേഖപ്പെടുത്തിയതിന്റെ പശ്ചാത്തലം മനസ്സിലാക്കാൻ, വിധി നൽകിയിട്ടുള്ള വസ്തുതകൾ പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വസ്തുതകളും കേസിന്റെ സ്വഭാവവും പരിശോധിക്കാതെ ഒരു വരിയോ ഖണ്ഡികയോ മാത്രം എടുത്തുപറയാൻ കഴിയില്ല. ആദ്യ കേസിൽ, മരിച്ച എം. ഗുരുനാഥൻ, തന്റെ ഏക ഉടമസ്ഥാവകാശം അവകാശപ്പെട്ടുകൊണ്ട്, മരിച്ച കെ. എത്തിരാജനെ (രണ്ടാമത്തെ കേസിലെ പരാതിക്കാരൻ) വസ്തുവിന്റെ ഒരു ഭാഗത്ത് നിന്ന് ഒഴിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ആ കേസിൽ വിചാരണ കോടതി കെ. എത്തിരാജൻ മരിച്ച എം. ഗുരുനാഥന്റെ കേവലം ലൈസൻസി എന്ന നിലയിൽ വസ്തുവിന്റെ കൈവശക്കാരനല്ലെന്ന് വിധിച്ചു. 1948-ലെ നിയമപ്രകാരം അധികാരികൾ അനുവദിച്ച സംയുക്ത പട്ടയും അദ്ദേഹം സമർപ്പിച്ച കൈവശരേഖകളും അനുസരിച്ച്, 1940 മുതൽ കെ. എത്തിരാജൻ ഉടമസ്ഥനെന്ന നിലയിൽ വസ്തുവിന്റെ കൈവശക്കാരനാണെന്ന് കണ്ടെത്തി. കൂടാതെ, ഉടമസ്ഥനെന്ന നിലയിൽ തുടർച്ചയായി കൈവശാവകാശം പുലർത്തിയിരുന്നതിനാൽ, 12 വർഷത്തിലധികം നിയമപരമായ കാലയളവ് പൂർത്തിയാക്കി പ്രതികൂല കൈവശത്തിലൂടെ കെ. എത്തിരാജൻ തന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം പൂർത്തിയാക്കിയെന്നും വിചാരണ കോടതി വിധിച്ചു.

40. കെ. എത്തിരാജൻ (രണ്ടാമത്തെ കേസിലെ പരാതിക്കാരൻ), പരാതിക്കാരനും മരിച്ച പ്രതി എം. ഗുരുനാഥനും സംയുക്തമായി ലഭിച്ച പട്ടയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭൂമിയുടെ ഭാഗം ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഈ സംയുക്ത പട്ടയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, പരാതിക്കാരൻ ഫയൽ ചെയ്ത വിഭജന കേസ് വിചാരണ കോടതിയും ആദ്യ അപ്പീൽ കോടതിയും അംഗീകരിച്ചു. ആദ്യ കേസിൽ നേരിട്ടും കാര്യമായ രീതിയിലും ഉൾപ്പെട്ട വിഷയം, മരിച്ച ഗംഗമ്മാളിന്റെ മുഴുവൻ വസ്തുവിന്മേലും മരിച്ച എം. ഗുരുനാഥന്റെ ഏക ഉടമസ്ഥാവകാശം ഉന്നയിക്കുന്നതായിരുന്നുവെന്ന് ഈ കോടതി കണ്ടെത്തി. ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്ത് കെട്ടിയ കുടിലിൽ നിന്ന് പ്രതിയെ ഒഴിപ്പിക്കാനാണ് ശ്രമിച്ചതെങ്കിലും, മുഴുവൻ വസ്തുവിന്മേലും ഉടമസ്ഥാവകാശം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് ഖണ്ഡിക 20-ലെ കണ്ടെത്തലുകൾ രേഖപ്പെടുത്തിയത്. അതുകൊണ്ട്, മുൻ കേസിൽ മുഴുവൻ

വസ്തുവിനെക്കുറിച്ചും അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുകയും ചെറിയ ഒരു സ്ഥലത്ത് നിന്ന് മാത്രം കൈവശാവകാശം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തതിനാലാണ് റെസ് ജൂഡിക്കേറ്റ തത്വം ബാധകമാകുമെന്ന് ഈ കോടതി വിധിച്ചത്. എന്നാൽ ഈ വിധിന്യായം നിലവിലെ കേസിന് ബാധകമല്ല, കാരണം ട്രിബ്യൂണലിന്റെ മുന്നിലുള്ള ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം ആദ്യ കേസിൽ വിഷയമായിരുന്ന ഭൂമിയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്. ആദ്യ കേസ്, പരാതിക്കാരന്റെ അപേക്ഷകരുടെ അച്ഛനിൽ നിന്ന് വാങ്ങിയ ഭൂമിയുടെ മാത്രം കാര്യത്തിലായിരുന്നു, മുഴുവൻ ഭൂമിയുടെയും വിഷയത്തിൽ ആയിരുന്നില്ല.

41. ഇപ്പോൾ, അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമിക്ക് മേൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ എന്ന രണ്ടാമത്തെ ചോദ്യം പരിശോധിക്കാം. അപ്പീൽവാദികൾ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമിക്ക് മേൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം അവകാശപ്പെടുന്നു. ഭൂമി സംസ്ഥാനത്തിൽ നിന്ന് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടതിനാൽ, 1908-ലെ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 17 കൂടാതെ/അല്ലെങ്കിൽ 1895-ലെ ഗവൺമെന്റ് ഗ്രാന്റ്സ് ആക്ടിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടതില്ല. ആസഫ്നഗർ ലൈൻസ് പ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ട വലുപ്പമുള്ളതാണ്. 10.10.1956-ലെ കത്തിന് അനുബന്ധമായി 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ട വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഭൂമിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്, അതിൽ 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട വരുന്ന മിനിയേച്ചർ റൈഫിൾ റേഞ്ച് ഉൾപ്പെടുന്നു. അത്തരം ഭൂമി മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശത്തുള്ളതായാണ് കാണിക്കുന്നത്. മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശത്തിന്റെയും ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിന്റെയും ആകെ വിസ്തീർണ്ണം 378 ഏക്കറും 16 ഗുണ്ടയും ആണ്. മല്ലപ്പള്ളി ലൈൻസ് 450 ഏക്കർ 12 ഗുണ്ട വരുന്ന നോൺ-ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈൻസാണ്, ഇത് ഐ.എസ്.എഫ്. പ്രദേശത്ത് വരുന്ന 378 ഏക്കർ 16 ഗുണ്ടയുള്ള ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്. അതിനാൽ, മല്ലപ്പള്ളി പ്രദേശവും മല്ലപ്പള്ളി ലൈൻസും രണ്ട് വ്യത്യസ്ത ഭൂമികളാണ്. ഇവിടെ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമി ഐ.എസ്.എഫ്. ലൈൻസ് എന്ന നിലയിൽ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് കൈമാറിയ ആസഫ്നഗർ ലൈൻസിന്റെ ഭാഗമാണ്. 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം യൂണിയന് കൈമാറിയപ്പോൾ 19.03.1958-ലെ കത്ത് കൈമാറ്റം പൂർത്തിയാക്കി.

42. 1958 മുതൽ 1500 ഏക്കർ 24 ഗുണ്ട ഭൂമിയുടെ കൈവശാവകാശം അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ഉണ്ടെന്ന് അവർ അവകാശപ്പെടുന്നു. 2 ഏക്കർ 20 ഗുണ്ട ഭൂമിയുടെ ഭാഗമായി വരുന്ന 4971.5 ചതുരശ്ര യാർഡ് ഭൂമിക്ക് മേലുള്ള അവകാശം അപ്പീൽവാദികൾക്ക്

നഷ്ടപ്പെട്ടുവെങ്കിലും, അത് 2 ഏക്കർ 20 ഗ്രണ്ട ഭൂമിക്ക് മേലുള്ള മുഴുവൻ ഉടമസ്ഥാവകാശവും നഷ്ടപ്പെടുന്നതിന് കാരണമാകില്ല.

43. അതുകൊണ്ട്, 1895-ലെ ഗവൺമെന്റെ ഗ്രാൻറ്സ് ആക്ടിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം, 1908-ലെ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 17(2)(vii) അനുസരിച്ച്, അപ്പീൽവാദികൾക്കുള്ള ഭൂമിയുടെ കൈമാറ്റം പൂർത്തിയായി. അപ്പീൽവാദിയാണ് മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഭൂമിയുടെ ഉടമ. ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദിന്റെ പേരിൽ പട്ടയുണ്ടെന്ന് കാണിക്കുന്ന ഒരു രേഖയും അപേക്ഷകർ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമിക്ക് മേൽ നിയമപരമായ ഉടമസ്ഥാവകാശം അവകാശപ്പെടാൻ, അവരുടെ വിൽപ്പനക്കാരന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം അവർ തെളിയിച്ചിട്ടില്ല. കൂടാതെ, അപേക്ഷകർക്ക് പട്ട നൽകാൻ കഴിയില്ല, കാരണം 19.03.1958-ന് സംസ്ഥാനം ഭൂമി അവർക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുകയും 12.12.1959-ൽ നടപ്പിലാക്കിയ വിൽപ്പന രേഖകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൈവശാവകാശം ഉന്നയിക്കുകയും ചെയ്തു.

44. യൂണിയന് കൈവശാവകാശം ലഭിച്ചപ്പോൾ ഉടമസ്ഥാവകാശം കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടു എന്ന വസ്തുത കൂടാതെ, അതിനുശേഷവും, അപ്പീൽവാദികൾ ഹാജരാക്കിയ മിലിട്ടറി ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററും ജനറൽ ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററും അത്തരം ഭൂമിക്ക് മേൽ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് കൈവശാവകാശമുണ്ടെന്ന് കാണിക്കുന്നു. 1872-ലെ ഇന്ത്യൻ തെളിവ് നിയമത്തിലെ (എവിഡൻസ് ആക്ട്) വകുപ്പ് 74 അനുസരിച്ച് മിലിട്ടറി ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററും ജനറൽ ലാൻഡ് രജിസ്റ്ററും പൊതു രേഖകളാണ്, അതിൽ പരമാധികാര സ്ഥാപനമായ യൂണിയൻറെയും ഔദ്യോഗിക സ്ഥാപനത്തിന്റെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ രേഖകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കൂടാതെ, എവിഡൻസ് ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 114 ഒരു ഔദ്യോഗിക പ്രവർത്തനം കൃത്യമായി നിർവഹിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ അതിന് ശരിയാണെന്ന ഒരു അനുമാനം നൽകുന്നു. അതിനാൽ, അത്തരം രേഖകൾ ശരിയായി സൂക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് കാണിക്കാൻ ഒരു തെളിവും ഇല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ, ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഔദ്യോഗിക രേഖകൾക്ക് ശരിയാണെന്ന അനുമാനം ഉണ്ടാകും. 10.10.1956-ലെ ഭൂമിയുടെ കൈമാറ്റവും തുടർന്ന് 19.03.1958-ന് കൈവശം കൈമാറിയതും അതിനുശേഷം കൈവശാവകാശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള തുടർച്ചയായ വാദങ്ങളും, അപ്പീൽവാദികളാണ് കേസ് നടത്തിയ ഭൂമിയുടെ ഉടമകളും കൈവശക്കാരും എന്ന വ്യക്തമായ കണ്ടെത്തലിലേക്ക് നയിക്കുന്നു.

45. മൂന്നാമത്തെ ചോദ്യം, അപ്പീൽവാദികൾ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരാണോ എന്നും നിയമപ്രകാരം ഒരു ഹർജി പരിഗണിക്കാൻ ട്രിബ്യൂണലിന് അധികാരമുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കുക എന്നതാണ്. അപ്പീൽവാദികൾ ഭൂമി കൈയേറ്റക്കാരല്ലെന്നും യൂണിയന്റെ സ്വത്തിന്മേൽ സംസ്ഥാന നിയമസഭയ്ക്ക് അധികാരമില്ലെന്നുമുള്ള അവരുടെ വാദം പരിശോധിക്കേണ്ടതില്ല, കാരണം അപ്പീൽവാദികൾ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമിയുടെ ഉടമകളാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്.

അങ്ങനെ, സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 2049/2013 അനുവദിക്കുകയും ട്രിബ്യൂണലിൽ അപേക്ഷകർ സമർപ്പിച്ച അപേക്ഷ തള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 13/2012 ദുർബലമാവുകയും അതനുസരിച്ച് തള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു.